

Buka Ha'ata'i

Gere Mamaani 'Iniai Bukani

'A 'ua? 'O aidangisiai he'ete'i hairiu anai ha'atee ha'agorohi mana ha'a-aneane? Gau ha'atee ha'agorohia Jisas 'inia here na haua tanagia mana mareho goro na bane'i tanagia. Magau ha'a-aneanea Jisas 'inia 'ia naasi Garena God, magau ha'a-aneanea 'inia barongana.

Ni Buka Ha'ata'i 'e buka na honu 'inia ha'a-aneane. 'A ha'a-aidangisigia goro 'inia tei naasia Jisas. 'A ha'a-aidangisigia 'inia 'omesia nagai haa Jisas na'i ha'ahakonai dangi.

'Ia Jisas 'a ha'ata'inia tanaa Jon 'i mwani mareho nara awa na'i bukani. 'A 'onaa do'a 'omesi'i na'i mauru'aa, ma'ata 'a ai'a do 'a mauru. 'Ia Jon 'a re'i'i tara'i mareho ha'abu'oahu ma ra'i ha'ara 'ini'i mareho narai to'o na'i 'oha nai boi mau. Taha na'ia Jon 'a 'omesi'i na'i 'ohasi ra bwara di'u 'anai 'unu ha'agorohi'i hura'a. Naasi 'ia 'a 'unu'i moi hura'ai taha nara 'ome ta'isada bei'i taha na 'omesi'i.

'Oi abui ha'imaania do'oi aidangisi'i hako moe'a i mwane mareho na'i Buka Ha'ata'i, 'inia 'ia Jon ma ai'a aidangisi'i hako ro'u! Ma'ata 'oi ha'imaania do ni taha na'ia Jon 'a ha'ata'inia hura'a tanagia, 'ai ha'ata'inia tana'o do 'ia Jisas na hauasa ma ahaaha baani'i mwani mareho hako.

'Oha na'oi 'oha'iniiai Buka Ha'ata'i 'oi wai'ado'ado surisuri'i taha na'o matai ha'a-aneanea 'ini'i a Jisas.

1 ¹Naani taha 'ia God 'a ha'ata'inia tanaa Jisas Kraest 'anai ha'arangasia tanaraaui sae tatau'aro ana'i 'inia taha na bwa'i ore maai to'o'a. Mia Kraest 'a ha'ataariai enjel tanaa Jon i sae tatau'aro ana, 'anai ha'ata'inia tanaa. ²Minau 'au maani'i mwane maho nau re'i'i. Naia naasi ha'atee ana'ia God na 'ia Jisas Kraest na ha'ata'ini'i tanaa. ³Ia God 'ai ha'agorohirai nei ra 'oha'inia hura'a i bukani tanaraaui sae ni heisoi, mai ha'agorohirai nei ra rongoa mara ha'isuria. Na madoraa 'a raumwadu'a mana mareho nau usu'i na'i usu-usuni rai to'o'a.

Usu-usu Na Haa'i a Jon

Tanaraaui Saeni Heisoi Na'i Eisia

4-5 'Inaua Jon nau usu'i usu-usu 'ini tana'amoui sae ni heisoi na'i biu 'omaa na'i Provensi Eisia. Mau ha'arahesi mia God mea Jisas Kraest mana biu

Hi'ona nara awa na'i maanai dora ni mwaeraha ana God rai goro 'ini'amou marai ha'a-awa goro'amou.⁷ 'Ia God naasi na bwane awa mau mai, ma na'i ro'u mau 'ohani, mai awa ro'u mau na'i 'oha naigu boi. 'Ia Jisas Kraest 'a mangudi tarau 'anai taroha'ini'i ha'atee ana'ia God. Me 'iia naasi nei tahamora na suruta'e aho'i baaniai mae na bwa'i mae ro'u ta 'oha. 'Ia 'a marungi'i hakoi mwani mwaeraha ni marewana. 'A ta'ahigia ma ruhasigia baani'i ora-ora'a agaa'i 'inia'i 'abuna. ⁶Ma marungigia 'onaai mwaeraha, ma haugaau 'onaai Piriisi neina gai tau'aro tanaa God i Amana. Gau magari ha'a-aneanea magari ha'aasaa 'inia'i mena ana tarau tarau. Amen.

⁷'Ado'adoa! 'Ia Jisas 'ai boi aho'i na'i hunganai rorodo. 'Iraau hakoi mwane sae rai 'omesia, rei'uaa 'iraui nei rau rubu'ia 'inia'i oo'o rai 'omesia ro'u. Miraau hakoi sae rai angi uru-uru na'i 'oha rai re'ia. Ni mahosi 'ai to'o o'asi. Amen.

⁸'Ia God aga na mena ma bwane awa mau mai, ma awa mau na'i 'ohani, mai awa ro'u mau na'i 'oha naigu boi, 'a o'ani, "Inau naasi Alfa mana Omega, na taraawa'a mana hahakodi mwani mareho."[†]

'Ia Jon 'A Re'ia Jisas Kraest

⁹Inaua Jon 'e ta'i do'oramou beia Jisas Kraest. 'Igaau gau rongomaata'i suriai awa gau haa na'i bahainai heimarungi ana, ma'ata 'iia 'ai ha'a-wetewetegaau 'anai ura baabau. 'Inau ra gaasiau na'i gere marau Patmos suriai taroha'inia aguai ha'atee ana'ia God mana ha'ausuringa'i ana'ia Jisas. ¹⁰'E ta'i dangi sade na Hi'ona Maea 'a rabe beiau. Mau rongoa na'i murigu i ringe na rongo raha mana aohana 'a 'onaai ahuri. ¹¹'A o'ani, "Oi usu'i dio na'i buka i taha na'oi re'i'i. Ma'oi ha'ataari'i 'ari tanaraui sae ni heiso'i na'i Efesas, Smana, Pagamam, Taeataera, Sadis, Piladelfia mana Leodisia."

¹²'Augu rihota'i aho'i do wai re'iai sae na ha'ateesi mau re'iai biu raita gol nara ura-ura. ¹³Ma'e maho 'ome 'onaai sae na ura na'i 'ubutadi raita 'isi 'a 'ome 'onaai Gare'i Inoni. 'A siri na'i to'oni tewa na dio tari ano. Mana bwana ra tau'arona 'inia'i gol 'a garia na'i waiburuna. ¹⁴Ni bwauna mana warihuna ra mamaahui 'onaai tagai 'abe, mana maana ra 'onaai ngarungarui 'eu. ¹⁵Ni uwana ra 'ome 'onaai dorai bras na madoro 'inia'i 'eu, mana ringena 'a rongo 'onaai aohanai wai na kae ahe. ¹⁶Ma dauai biu hee'u na'i rima odona. Ma'e naihi na mwamwakaru hairiu na hura'a na'i ngoona. Ni hauraena tari auru na'i 'u'luna 'a wadora'i 'onaai 'oha na rara wetewete i sina na'i atoa.

¹⁷'Oha nau re'ia, 'au topira'i ruru mau abwa auru dioi ano na'i maana 'onaai sae na mae. Mia dau mai beiau 'inia'i rima odona ma o'ani, "Oi abu maaa'u! 'Inau naasi taraawa'a mana hahakonai mwani maho. ¹⁸'Au mae mau tahi aho'i ro'u, mau bwa'i mae'a ro'u ta 'oha. 'Inau naasi maanai bara 'anai mae, minau to'o mena ro'u 'ini'i aunga nara awa na'i dora adaa'i nei ra

^{1:4-5} *Biu Hi'ona*: Na'i Baebol, i naba biu 'e naba hauasa. Naasi, 'iraau sae madoma nara aidangisiai Baebol ra 'adoma'inia do ai'a huunai biu Hi'ona. Me ra hadanga'inia moi ta'i Hi'ona Maea na hauasa. ^{1:8} *Alfa mana Omega*: Ni rua ha'ateesi naasi taraawa'anai leta mana leta ha'ahako na'i alfabet adaui Grik.

mae. ¹⁹Oi usu'i dioi taha na'o re'i'i nara bwane to'o'a, mana taha na'o re'i'i nara to'o na'i 'ohani mana taha rai to'o ro'u mau ta'oha. ²⁰Mawai mamaani ruhasia tana'o i 'ado'ado 'anai biu hee'u na'o re'i'i na'i rima odogu mana biu raita gol. Na biu hee'u, naasi biu enjel narau 'omesuriraau sae ni heisoi na'i biu 'omaa na'i Eisia, mana biu raita gol, naasi 'iraau sae ni heisoi na'i biu 'omaasi.”

**Usu-usu Tanaraau
Saeni Heisoi Na'i Efesas**

2 ¹Mia mo'osi 'a o'ani 'iniau, “Nara 'ini taha na'oi usu'i tanaai enjel na 'omesuriraau sae ni heisoi na'i Efesas maai ha'a-aidangisiraau 'ini'i. 'Oi o'ani,

Baania mo'o na dauai biu hee'u na'i rima odona, ma hahano na'i 'uruhanai biu raita gol, moisu bahurongoai taha wai 'unua. ²Inau 'au aidangisi'i hakoi taha mou haa'i. 'Au aidangisiai tau'aro raha namou haua mana ura baabau namou haa suri'i mwani mareho bwara namou siri suri'i. 'Au aidangisia do mou ura bwarasi'i sae ra haa'i here ta'a'i. Ma na'i 'oha tara'i sae ra haa'i here dorai 'unuraau 'inia do 'iraau ra'i ha'ataari agu'i, mou wana hegahegaraau mamougu 'iraraa do rau pware'i moi. ³Na'i madoraa mou siri suri'i mwani maho ra ha'abooboo abe 'inia suriau amouu, 'i'amou mou ai'a here nuga, mou ura baabau moi. ⁴Ma'ata 'e ta'i maho namou haua na 'inau 'au ai'a wa'ewa'e 'inia! Na'i 'ohani mougu ai'a huunai ta'ahiau'a 'onaa na'i na'o. ⁵Moi wai'ado'ado suriai he'ua i raha na hauai heita'ahi amouu tanaau na'i na'o ani. Moi rihosi mamoi haa'i aho'i mwani here goro namou haa'i ga'u na'i na'o. 'Onaa mou bwa'i rihosi, me 'inau wai boi bei'amou mawai rahiai raita amouu baaniai dora ana. ⁶Ma'ata 'e ta'i maho namou haua nau wa'ewa'e 'inia. Mou 'ita'i mwane here ta'aa adaa'i ruruha nara suri'i ha'ausuringa'i pwapwari'i ana'i a Nikolas. 'Inau 'ita'i ro'u.

⁷'Onaa mou to'o karinga ma moi rongoai taha na Hi'ona Maea na 'unua tanaraau sae ni heisoi. 'Iatei nai ura baabau tari hahakona 'ai ngauai huanai hasi'ei ni tahi na'i mou ana God.”

**Usu-usu Tanaraau
Saeni Heisoi Na'i Smana**

⁸Mia mo'osi 'a o'ani ro'u 'iniau. “Nara 'ini taha na'oi usu'i tanaai enjel na 'omesuriraau sae ni heisoi na'i Smana maai ha'a-aidangisiraau 'ini'i. 'Oi o'ani,

Nara 'ini ha'atee agu'i. 'Inau naasi taraawa'anai mwani maho. Minau ro'u naasi hahakonai mwani maho. 'Inau 'au mae ga'u ma na'i 'ohani 'au tahi aho'i ro'u. Moisu rongoai taha wai maania. ⁹Inau 'au aidangisiai rongomaata'i amouu mana

pohara amou. Ma'ata 'i'amou mou ai'a pohara ro'u. Mau aidangisia ro'u i hadahada ha'a-ta'ai'amou adaau Jiu. Rei'uaa narau 'unua do 'iraau ra'i Jiu, na'i 'ado'adogu 'iraau ai'a huunai Jiu, 'inia 'iraau 'e ruruha ana moia Saetan. ¹⁰Naasi moi abui mamaa'usi'i rongomaata'i namoi siri suri'i. 'Ia Saetan 'ai nuga'i tara'i abe 'ini'amou na'i rumaniho'o 'anai ohongi'amou mamoi rongomaata'i suria ta tangahurui dangi. Me 'onaa moi ura baabau na'i hinihinimou, rei'uaa moi mae, 'inau wai taharimou 'inia tahi tarau.

¹¹'Onaa mou to'o karinga mamoi rongoai taha na Hi'ona Maea 'a 'unua tanaraau sae ni heisoi. 'Iatei nai ura baabau tari hahakona 'a bwa'i rongomaata'i na'i ruanai mae."[†]

Usu-usu Tanaraau

Saeni Heisoi Na'i Pagamam

¹²Mia mo'o naasi 'a o'ani ro'u 'iniau. "Nara 'ini taha na'oi usu'i tanaai enjel na 'omesuriraaui sae ni heisoi na'i Pagamam mai ha'a-aidangisiraau 'ini'i. 'Oi o'ani,

Nara 'ini ha'atee agu'i. 'Inaua mo'o nau to'oraaui naihi na mwamwakuu hairiu! Moisu rongoai taha wai maania. ¹³'Au aidangisia do 'i'amou mou awa na'i 'omaa na 'ia Saetan 'a tau'aro wetewete na'iei. Rei'uaa na o'asi mi'amou mou ura baabau suriai hinihiniau amou. 'Au aidangisia ro'u i taha na to'o tanaa Antipas, i sae tatau'aro goro agua nara ngahu ha'amaesia 'inia taroha'iniau ana na'i 'omaa amou na tau'aro ieia Saetan. Rei'uaa na o'asi, mi'amou ai'a agoheta'i hinihiniau. ¹⁴Ma'ata tara'i maho 'au ai'a wa'ewa'e 'ini'amou 'ini'i. Mou ha'awate'i tara'i nei 'ini'amou 'anai suriai ha'ausuringa'i ana Belam.[†] Na'i 'oha bwani 'ia Belam 'a ha'ausuria Balak 'inia here nai haua 'anai ha'a-sirihiraau noni nai Israel na'i ora-ora'a. Mia Balak 'a ha'ausuriraau 'anai ngaa'i mahoingau nara ho'asi 'ini'i tanaraau araaranunu, ma 'anai haa'i mwani here wawaasua'a. ¹⁵'I'amou mou o'asi ro'u. Mou ha'awateraau tara'i nei 'ini'amou 'anai suri'i mwane ha'ausuringa'i ta'a'i ana'i ruruha ana Nikolas.[†] ¹⁶Naasi moi rihosi! 'Onaa mou bwa'i, ma bwa'i orea ma wai boi hei'oi bei'i sae 'isi 'inia naihi na hura'a baaniai ngoogu.

¹⁷'Onaa mou to'o karinga mamoi rongoai taha na Hi'ona Maea 'a 'unua tanaraau sae ni heisoi. 'Ira tei narai ura baabau tari hahakona, wai ha'angauraaui 'inia 'mana' na awa mau na'i dora bainihu[†] mawai haa'i tanaraau tara'i hau mamaahui nara bwane

^{2:11} Na'i Buka Ha'ata'i 20:14 ra hadanga'inia 'ado'ado 'anai ruanai mae. ^{2:14} Nambas 22:5, 7; 31:16; Diutronomi 23:4; Nambas 25:1-3 ^{2:15} *Ruruha ana Nikolas*: Wanasiai 2:6 ^{2:17} "*Mana*" na awa mau na'i dora bainihu: 'Iraau Jiu ra 'adoma'inia do na'i gaaranga wou hahakonai dangi, rai sadoiai bakosi na awa iei mahoingau nara 'unua 'inia 'mana' na 'ia Rarabea Jeremaea na girua.

usu'i ata haoru adaa'i suri'i. 'Abwa'i ta sae ro'u nai 'irara'i ata 'isi, 'iraaui moi nei rau to'ora'i hau narai 'irara'i.”

**Usu-usu Tanaraaui
Saeni Heisoi Na'i Taetaera**

¹⁸Mia mo'osi 'a o'ani ro'u 'iniau. “Nara 'ini taha na'oi usu'i tanaai enjel na 'omesuriraau sae ni heisoi na'i Taetaera maai ha'a-aidangisiraau 'ini'i. 'Oi o'ani,

'Inau garena God! Ni maagu ra 'onaai ngarungarui 'eu, mana uwagu'i ra wadowado 'onaai bras. Moisu bahurongoai taha wai maania. ¹⁹'Au aidangisi'i hakoi mwani maho 'ini'amou, ni heita'ahi amou, ni hinihini amou, ni tau'aro namou haa tanaau, mana here mou haua namou ura baabau 'inia. 'Au aidangisia ro'u doni mwane mareho namou haa'i na'i 'ohani, ra goro di'u baaniai na'o. ²⁰Ma'ata 'e ta'i maho nau ai'a wa'ewa'e 'ini'amou 'inia. Naasia Jesibel, ni urao na 'unua haaria do 'iia 'e Rarabea magu ai'a, mi'amou ha'awatea 'anai ha'ausuri ma ha'ateharaaui sae tatau'aro agu'i 'anai wawaasua'a mana ngaa'i mahoingau nara ho'asi'i tana'i araanunu. ²¹'Au nugaa tanaa i madoraa 'anai orisi ma ai'a raba agoheta'iniai awa wawaasua'a na hauasi. ²²'Inau wai ha'a-rongomaata'ia Jesibel mawai ha'a-rongomaata'iraaui ro'u i nei ra wawaasua'a beia 'onaa narau bwa'i rihosi. ²³Wai ngahu gata'iniraau ro'u i nei ra suriai ha'ausuringa'i ana. Ma naasi 'iraaui hakoi mwane sae ni heisoi raigu aidangisia do 'inau 'au 'irara'i hakoi 'adoma'idaa'i sae mana hei'irisidaa'i. Ni taharimou nawai haua 'ai 'ari moi suriai mareho namou haa'i.

²⁴Tara'i nei 'ini'amou na'i Taetaera mou ai'a suriai ha'ausuringa'i ta'aa ana Jesibel. Mou ai'a 'iraraa ro'u i taha 'iraaui nei ra suria Jesibel ra 'unua 'iniai ha'ausuringa'i ana'ia Saetan nara bainihu. Naasi 'au bwa'i 'unua tana'amou ta maho bwara do moi suria. ²⁵'E ta'i maho moi nawai 'unua. Moi ura baabau na'i hinihinimou tari 'oha wai boi aho'i.

²⁶'Iraaui nei ra ura baabau marau araisuriau tari hahakona, 'inau wai hauai mena tanaraaui 'anai marungira hakoi burungai noni na'i marewana. ²⁷⁻²⁸Mawai haua tanaraaui mena na ta'isada beiai mena na haua tanaau i Amagu. Ni heimarungi adaaui 'ai wetewete di'u maai ha'amaemae'aa'i 'adoma'idaa'i burungai sae narau marungi'i. Rai here ha'ata'airaaui 'onaai panikeni hau nara roho kasakasaa. Mawai haua tanaraaui ro'u i hee'u ni dangi.

²⁹'Onaa mou to'o karinga mamoi rongoai taha na Hi'ona Maea 'a 'unua tanaraaui sae ni heisoi.”

**Usu-usu Tanaraaui
Saeni Heisoi Na'i Sadis**

3 ¹Mia mo'osi 'a o'ani ro'u 'iniau. “Nara 'ini taha na'oi usu'i tanaai enjel na 'omesuriraau sae ni heisoi na'i Sadis mai ha'a-aidangisiraau 'ini'i. 'Oi o'ani,

Nara 'ini ha'atee agu'i. 'Inaua mo'o nau marungiai biu Hi'ona ana'ia God mana biu hee'u.[†] Moisu bahurongoai taha wai maania. 'Au aidangisiai taha namou haua. Mwane sae ra 'adoma'inia do 'i'amou ra'i sae hinihini namou dauai tahi tarau, me mou 'onaai sae na mae na bwarai araisuria God. ²Naasi moi rarai! Moi bonasia do moi ha'a-wetewetea aho'i hinihinimoo'i. Na'i 'ohani, na gere hinihini na mou to'oraa mau, 'a gaarangi mae ha'atai'a. 'Inia 'au sadoia doni barongamoo'i ra ai'a taraa odo-odo na'i maana God. ³Moi 'adoma'i aho'isi'i ha'ausuringa'i nara haa'i tana'amou namou rongo'i. Moi dau'i baabau ha'ausuringa'i 'isi mamoi rihosi. 'Onaa mou bwa'i rarai minau wai boi na'i madoraa namou bwa'i 'iraraa 'onaai sae beriberi.

⁴Tara'i nei 'ini'amou ra ai'a ha'ado'o'a'i tahingadaa'i 'ini ora-ora'a 'onaai sae na ha'ado'o'aai bwana ana 'ini mwagiwo. 'Iraausi wai ha'ato'oniraaui 'ini'i to'oni mamaahui marai tatariori beiau na'i hourana agua, suria 'iraausi rau arari 'ana'i awa 'isi. ⁵'Irai nei ra ura baabau tari hahakona rai ho'osi'i bwana mamaahui. Minau bwa'i kai'i atadaa'i baaniai bukani tahi. 'Inau wai ha'arangasia tanaa Amagu miraaui enjel ana'i do 'iraausi ra'i rongoiusuri agu'i.

⁶'Onaa mou to'o karinga mamoi rongoai taha na Hi'ona Maea 'a 'unua tanaraaui sae ni heisoi.”

Usu-usu Tanaraaui

Saeni Heisoi Na'i Piladelfia

⁷Mia mo'osi 'a o'ani ro'u 'iniau. “Nara 'ini taha na'oi usu'i tanaai enjel na 'omesuriraaui sae ni heisoi na'i Piladelfia maai ha'a-aidangisiraaui 'ini'i. 'Oi o'ani,

'Inau nei nau mae mau ha'a-momori, 'au to'oraaui kii ana Mwaeraha Deved minau nau to'oraaui mena 'ana'i marungiai hourana ana God.[†] Na'i 'oha wai tahangiai maraaruma ana'i hourana ana God, 'a bwa'i sae naigu matai honosia, mana'i 'oha wai honosia maraaruma, 'abwa'i ta sae naigui tahangia ro'u. Moisu rongoai mareho wai 'unuani.

⁸'Inau 'au aidangisi'i hakoi maho mou haa'i. Ruruha amoo ai'a taraa wetewete di'u mamougu araisuri'i moi ha'ausuringa'i agu'i, mamou ai'a tohe hunia do 'i'amou ra'i rongoiusuri agu'i. Naasi 'a 'ona do 'au tahangia tana'amou maraaruma na bwa'i ta sae ro'u nai matai honosia baani'amou. ⁹Moisu re'ia'i here wai haua tanaai ruruha ana Saetan. Rau 'unua do 'iraaui ra'i Jiu maraugu pwari'i. 'Inau wai ha'a-auruhiraaui marai topira'i ruru tana'amou marai aidangisia do 'inau 'au ta'ahi'amou.

^{3:1} *Biu Hi'ona*: Wanasia'i 1:4 ^{3:7} *Kii ana Mwaeraha Deved*: Wana na'i Aisaea 22:22. Kii 'e nunu 'inia'i mena hauasa na to'oraa Deved na'i 'oha bwani. Na'i 'ohani, 'Ia Kraest na to'oraaui kii ma'uua menasi 'ana'i marungiraaui noni na'i marewana hako.

10'Iniai araisuria amou i ha'atora agua tana'amou domoi ura baabau suri'i mwani mareho bwara, 'inau wai taatahi bwarasi'amou baaniai madoraani rongomaata'i raha nai ha'imaaniraau hakoi sae na'i marewana narai siri na'iei.

11'Inau 'abwa'i orea mawai boi'a aho'i. Naasi moi dau baabau na'i hinihini namou to'oraa, neina ra bwa'i rahi'i didimaa ni mwaeraha narai taharimou 'ini'i. 12'Iraau hakoi nei ra ura baabau tari hahakona, rai 'onaai auu na'i Ruma Maea ana God agua, 'inia rai awa 'isi tarau. Mawai usua na'i abedaa'i i atanai God agua mana atanai 'omaa maea, i Jerusalem haoru na 'ia God agua 'ai ha'ataaria dio baaniai aro. Mawai usua ro'u i ata haoru agua na'i abedaa'i.

13'Onaa mou to'o karinga mamoi rongoai taha na Hi'ona Maea 'a 'unua tanaraau sae ni heisoi."

Usu-usu Tanaraau Saeni Heisoi Na'i Leodisia

14'Mia mo'osi 'a o'ani ro'u 'iniau, "Nara 'ini taha na'oi usu'i tanaai enjel na 'omesuriraaui sae ni heisoi na'i Leodisia maai ha'a-aidangisiraau 'ini'i. 'Oi o'ani,

Nara 'ini ha'atee agu'i. 'Inaua mo'o nara 'unua 'inia 'Amen.' 'Inau 'au mangudi 'anai taroha'ini'i ha'atee ana'ia God mana mwani maho nau 'unu'i ra ha'a-momori. 'Ia God 'a ha'atauroau 'anai ha'apwara'ara'i mwane maho na'i marewana. Moisu bahurongoai taha wai 'unua.

15'Inau 'au aidangisi'i hakoi maho mou haa'i. Mou ai'a 'adoma'i wanusi 'iniau ma mou ai'a 'adoma'i raorao 'iniau ro'u. Mau rabasia do mou ga'i 'adoma'i wanusi ma'uasi mou ga'i 'adoma'i raorao. 16'Me suriai gere 'adoma'i raorao moi mau amou, 'inau wai busura'ini'amou hura'a baaniai ngoogu. 17'Mou 'unua domou toto'ora, mamou to'ora'i hakoi mwani maho mou rabasi'i, mamougu ai'a aidangisiai ta'aa ha'atai amou. 'A arari do 'iraau sae rai arunga ta'ahi'amou, 'inia mou pohara mamou wa'aroko mamou kuru. 18'Naasi moi boi beiau mamoi hori'i gol nara bwani ha'a-wadiwadi'i 'inia 'eu. 'Onaa moi haua o'asi, moi toto'ora ha'a-momori. Moi hori bwana mamaahui beiau ro'u mamoi ho'osi'i, neina moi abui wa'aroko ha'animimai inoni o'asi! Mamoi hori merisini 'ada'i maamoo'i, neina moi wanawana goro aho'i. 19'Iraau nei nau ta'ahiraau 'au matai hadahada wetewete tanaraau na'i 'oha rau taritari'a mau matai ha'a-mama'airaau ro'u. Naasi moi 'adoma'i raorao 'iniau mamoi rihosi baani'i ora-ora'a amoo'i.

20'Moi bahurongo, 'inau 'au ura na'i maraaruma mau pwepwee. 'Iatei nai rongoai ringegu ma'ai tahangiai maraaruma,

'inau wai siri beia mawai ngau beia. ²¹Ira tei ra ura baabau tari hahakona rai heinagu beiau na'i dora ni mwaeraha agua, 'onaai ura baabau agua mau heinagu beia Amagu na'i dora ni mwaeraha ana.

²²'Onaa mou to'o karinga mamoi rongoai taha na Hi'ona Maea 'a 'unua tanaraui sae ni heisoi."

Ra Ha'aragesia God Na'i Aro

4 ¹Na'i murinai re'i'i agu'i mwani maho 'isi, 'augu 'ome mara tahangia'ai maraaruma na'i aro. Mana ringe nau rongoa ga'u ani na rongo 'onaai ahuri 'a o'ani 'iniau, "Ta'eha mai 'ini, mawai ha'ata'inia tana'o i taha naigu to'o ro'u." ²Na'i 'ohasi mana Hi'ona Maea 'a rabe beiau. Mau re'iai dora heheinagu anai mwaeraha, 'e sae na heinagu na'iei. ³Ni saesi, 'a wadora'i 'onaai hau 'ome goro ra 'unua 'iniai Jespa mana Kanalian. Mana rau'aro na wadowado 'onaai hau ra 'unua 'iniai Emarol 'a awa garigariai dora heheinagu anai mwaeraha. ⁴Mana rua tangahuru mana hai dora heheinagu ra awa garigariai dora heheinagu anai mwaeraha na awa na'i 'ubuta. Ni rua tangahuru mana hai dora heheinagu 'isi, ra'i saemaua nara heinagu suri'i. Ra ho'osi'i bwana mamaahui marau nuga'i suri'i bwaudaa'i didimaa ni mwaeraha nara tau'arodi 'iniaai gol. ⁵Ma na'i dora heheinagu anai mwaeraha na'i 'ubuta 'a hura'a mai ei mararea mana hita. Ma 'e biu raita ngarungaru nara awa na'i maanai dorasi. Nara 'isi biu Hi'ona ana'ia God. ⁶Mana'i ro'u i maanai dorasi 'e mareho na 'ome 'onaaiasi asi na ma'inora goro ma wadora'i goro 'onaai gilaasi na awaiei.

Ma na'i garigariai dora heheinagu anai mwaeraha 'e hai kae maho tahitahi na abedaa'i hako ra honura'i maa. ⁷E nei ma'e 'omehana. Maho tahitahi tahamora 'a 'ome 'onaai laeon. Nei haisuri 'a 'ome 'onaai kau mwane. Orunai nei, ni hauraena tari auru na'i 'u'una 'a 'onaai sae, mana haina 'a 'ome 'onaai hada na roho. ⁸Iraui hai marehosi rau 'ado ono gahogaho mana abedi ra honura'i maa tari auru suri'i bahaidi gahogahodi. 'Ado rodo mana dangi rau ganariai

"Maea, Maea, Maea, Araha God 'o mena.

'O bwane awa mau mai ma na'i 'ohani mei ta'oha nai boi mau ro'u."

⁹Mana hai maho tahitahisi rau matai ha'aasaa marau ha'ahoua marau ha'atee ha'agorohia mo'o na awa tarau na heinagu na'i dora heheinagu anai mwaeraha. ¹⁰'Ado 'oha narau ha'aragesia mo'osi, na rua tangahuru mana hai saemaua rau topira'i ruru tanaa marau ha'aragesia. Rau nuga'i didimaa ni mwaeraha adaa'i na'i maanai dora heheinagu anai mwaeraha marau o'ani,

¹¹"I'oe naasi God mana Araha ameeu,

I'oe 'a arari dorai ha'aasa'o marai ha'ahou'o 'iniaai mena amua.

'Inia i'oe 'o ha'apwa'ara'i ma'o ha'atahi'i mwani maho na'i marewana suriai hei'irisimu."

Na Buka Mana Siip

5 ¹Mia mo'o na heinagu na'i hunganai dora heheinagu anai mwaeraha 'a dauai buka 'iniai rima odona na 'onaai rorokui pepa nara usu-usu na'i rua aba hairiu. Ni bukasi ra bwani honosia, mana bukasi 'e biu dora 'anai ha'ababaua na awa iei. ²Mau re'iai enjel na mena na ha'atee raha o'ani, "Iatei na arari 'anai rahiai biu dora 'anai ha'ababauasi maai tahangiai buka?" ³Me 'a bwa'i sae na'i aro mana'i marewana mana'i dora adaaui nei nara mae'a nai matai tahangia mwada'u i buka 'anai wana na'i rarona.

⁴Mau angi uru-uru, 'inia 'a bwarai sadoia ta sae nai arari 'anai kehasiai bukasi 'anai wana na'i rarona. ⁵Ma'e ta'i 'iniraau ruu tangahuru mana hai saemaua 'isi 'a o'ani 'iniau, "Oi abu angi! 'Oisu 'ome. 'Ia Jisas nara 'unua 'iniai Laeon na huta na'i burungana Jiuda mea Deved, 'a bwani ha'ahoea Saetan. 'Iia nai matai rahiai biu dora ra ha'ababaua na'i bukasi maai matai kehasia."

⁶Mau re'iai Gare'i Siip na ura na'i na'onai dora heheinagu anai mwaeraha, miraaui saemaua mana hai maho tahitahisi rau awa garigaria. Na Gare'i Siip naasi 'a 'ome 'onaa dora ngahu ha'amaesia ga'u. 'A to'oraai biu rangorango mana biu maa. Na'isi biu Hi'ona ana'ia God na ha'ataari'i hura'a 'ari suriai marewana. ⁷Mana Gare'i Siip 'a 'ari wou ma rahiai buka baaniai rima odona mo'o na heinagu na'i dora heheinagu anai mwaeraha. ⁸'Oha na rahia hako i bukasi, 'iraau hai maho tahitahi ani mana rua tangahuru mana hai saemaua rau topira'i ruru bwarasia. Rau 'ado gitaa mana rabo'o gol nara honu 'ini'i insens. Ni insens 'isi 'e nunu 'ini'i ha'arahesi adaa'i sae ana'ia God. ⁹Ma rau suru'iai gana haoru o'ani,

"I'oe na'o arari 'anai rahiai buka
mana rahiai biu dora nara ha'ababaua 'inia.

'Inia i'oe nara ngahu ha'amaesi'o mana 'abumu na'o horiraaui 'inia sae
na'i marewana tanaa God,
sae suri 'ado burunga mana 'ado ha'atee mana 'ado marau.

¹⁰'O marungiraaui 'onaai mwaeraha ma'o ha'a-piriisiraau neina rai tau'aro
tana'o.

Ma ta dangi raigu marungiraaui sae na'i marewana."

¹¹'Augu wanawana ro'u wou mau rongoai ringenai kae ruruhai enjel. 'A bwarai uduma'i tarihadi 'inia rago di'u adaaui. Ma rau awa garigariraaui saemaua mana hai maho tahitahisi mana dora heheinagu anai mwaeraha.

¹²Rau ganagana raha o'ani,

"Na Gare'i Siip nara ngahu ha'amaesia ga'u, 'a arari dogai ha'aasaa,
'inia 'iia 'a mena ma toto'ora ma wetewete ma madoma.

Gai ha'ahoua magai ha'aasaa
magai ha'atee ha'agorohiai atana."

¹³Mau rongoai 'ado ngarutadi mareho na ha'apwa'ara'i a God na'i aro mana'i marewana mana'i dora adaa'i nei ra mae'a ma na'i asi rau o'ani,

5:1 *Biu dora 'anai ha'ababauai buka*: Ni herehere nara haua, ra suungiai rumu ii'a (candle) mara ha'auduhia na'i hunganai buka 'anai ha'ahasigonia.

“Gau magai ha'atee ha'agorohia tarau i Gare'i Siip
mea mo'o na heinagu na'i dora anai mwaeraha,
magai ha'aasarua magai ha'ahourarua 'inia 'irarua raru mena.”

14 Mana hai maho tahitahisi narau awa garigariai dora heheinagu anai
mwaeraha rau o'ani, “Amen.” Miraau saemaau raugu topira'i ruru marau
ha'arahesirarua.

Garei Siip 'A Tahangiai Buka

6 1 Mana Gare'i Siip 'a rahiai dora tahamora nara ha'ababaua 'inia i buka.
Mau rongoai ringenai ta'i 'iniraau hai mareho tahitahisi, 'a rongo
'onaai kae huai hita na maguru. 'A o'ani, “Hura'a mai!” 2 Mau re'iai hoosi
mamaahui, mana nei na heinagu na'i hungana 'a daai ba'e. Ra nugaai
didimaa ni mwaeraha na'i bwauna ma ta'e hura'a 'onaai sae hehei'oi na
ha'aagau 'anai hura'a wini'i tara'i hei'oi.

3 Mana Gare'i Siip 'a rahiai ruanai dora 'anai ha'ababauai buka. Mau
rongoai ruanai mareho tahitahi 'a o'ani, “Hura'a mai!” 4 Ma hura'a mai ta'i
hoosi ro'u na wangawanga. Na nei na heinagu na'i hungana 'a daai naihi na
mwamwaku hairiu ma to'oraai mena 'anai ha'a-haingahuirau sae na'i
marewana 'anai ngahu ha'amaesirau hairiu.

5 Mana Gare'i Siip 'a rahiai orunai dora 'ana ha'ababauai buka, mau
rongoai orunai mareho tahitahi 'a o'ani, “Hura'a mai!” Ma hura'a mai
hoosi buruburu'a. Na sae na ta'e na'i hungana, 'a daa i maho 'anai toho
ha'ata'isada'i hihi'a adaai mareho. 6 Mau rongoai ha'atee na hura'a mai
na'i 'uruhanai hai mareho tahitahisi 'a o'ani, “Oi hano ma'oi ha'ata'ai'i
mahoingau na'i marewana neina ni horihori 'anai ta'i dangi bubu 'ai araria
moi ta'i gere rabo'oi flaoa, ma 'onaa flaoa 'a ai'a taraa goro, ma'ai araria moi
ta oru gere rabo'o. Ma'ata 'oi abu hereta'ai'i hasi'ei ngaungau 'onaai 'oliv
mana grep.”

7 Mana Gare'i Siip 'a rahiai hainai dora 'anai ha'ababauai buka. Mau
rongoai ringenai hainai mareho tahitahi na o'ani, “Hura'a mai!” 8 Mau re'iai
hoosi na kala ana 'a 'ome 'onaai rawai hasi'ei na gora, na 'ome 'onaa do 'e
maho na bwani mae'a. 'Ia mo'o na ta'e na'i hungana ra ha'a-atania 'inia
“Mae.” Mana nata nei na haisuri ra 'unua 'inia “Dora adaui nei ra mae.”
'Ia God 'a haua tanararuai mena 'anai ha'amaesai kae ruruhai sae na'i 'ado
dora na'i marewana. † Rarui matai ha'amaesirau na'i 'oha rarui ha'ataari'i
mwamwaa wasi 'anai ngaaurau mararui ha'ato'o'i kae heingahui, mana hioro
raha, mana daoha ta'a'i.

9 Mana Gare'i Siip 'a rahiai rimanai dora 'anai ha'ababauai buka. Mau re'i'i
aungadi mwani sae ra mae'a ra awa na'i maanai dora ni ho'asi. Nara 'isi
aungadi sae nara ngahu'i 'inia hinihinia adaui mana taroha'inia adaui i
ha'atee ana God. 10 Miraau aunga rau ha'atee raha o'ani, “Araha God, i'oe 'o
mena di'u. 'O maea ma'o ha'a-momori. Na'i ngaita na'oi hiirirau ma'oi ha'a-

6:8 Na'i ha'ateeni Grik ra 'unua do ta'i kota (1'4) 'iniraui sae rai mae.

mama'airaau nei na'i marewana nara ha'amaesi'ameu?" ¹¹Mara ha'a 'ado to'oni tewa mamahuiraaui mia Aراها 'a o'ani 'iniraaui, "Moi mamasi ga'u tari 'oha narai ha'amaesiraaui ro'u i sae hinihini ra awa mau na'i marewana nara tau'aro ro'u tanaa God."

¹²Mana 'oha na Gare'i Siip 'a rahiai ononai dora 'anai ha'ababauai buka 'e nunu raha na to'o. Ni sina 'a buruburu'a 'onaai bwana buruburu'a mana hura 'a rara wangawanga 'onaai 'abu. ¹³Ni hee'u ra ahoda dioi marewana 'onaai huai hasi'ei fig nara ahoda 'oha na nunusi'i dioi ro'a raha. ¹⁴Mana ahoasara 'a heihoa ma sara 'onaai hi'o ra rokurokua. Ni hungahunga mana marau ra sara baani'i dora adaa'i. ¹⁵Iraau mwaeraha ni marewana mana na'otara, miraau na'otara adaa'i hehei'oi, miraau nei toto'ora, miraau nei to'o mena, miraau slev, miraau nei nara ai'a slev, rau bainihu suri'i wabwa marau ohi suri'i hau suri'i hungahunga. ¹⁶Rau awara tanara i hungahunga mana hau o'ani, "Moi kukuhai'ameu mamei bainihu baania mo'o na heinagu na'i dora heheinagu anai mwaeraha, mana taesu'a na haa i Gare'i Siip. ¹⁷Iniai madoraa adarua 'anai ha'a-mama'ai'ameu naani'a. 'Iatei nai matai wetewete 'anai ura bwarasia?"

'E Ta'i 'Arangi Hai Tangahuru Mana

Hai Merui Saeni Israel Ra Ha'araraui

7 ¹Na'i muri ro'u 'au re'iai hai enjel rau ura suri'i hai di'unai marewana. Rau dau bwarasiai hai mamaai ro'a 'anai abu aruwaisiai ano mana asi mana hasi'ei. ²Rau to'oraa ro'u i mena 'anai here ha'ata'ai ai ano mana asi. Mau re'ia ro'u ta'i enjel na boi baaniai dora na ara'a iei sina, 'a ha'aagau 'anai ha'araraui noni 'iniai ha'ara ana God na tahitahi. Ma ha'atee raha tanaraui hai enjel o'ani, ³"Moi abu ga'u here ha'ata'ai ai ano, miraau hasi'ei mana asi! 'Ai tari madoraa nagai nugaai ha'ara ana God na'i hauraedi sae tatau'aro ana'i."

⁴Mau rongoai siha sae rai to'oraai ha'ara na'i hauraedi. 'E ta'i 'arangi hai tangahuru mana hai meru baaniai burungadaa'i Israel.

⁵'E ta'i tangahuru mana rua meru baaniai burungana Jiuda,

'e ta'i tangahuru mana rua meru baaniai burungana Ruben,

'e ta'i tangahuru mana rua meru baaniai burungana Gad,

⁶'e ta'i tangahuru mana rua meru baaniai burungana 'Asa,

'e ta'i tangahuru mana rua meru baaniai burungana Naftali,

'e ta'i tangahuru mana rua meru baaniai burungana Manase,

⁷'e ta'i tangahuru mana rua meru baaniai burungana Simion,

'e ta'i tangahuru mana rua meru baaniai burungana Livae,

'e ta'i tangahuru mana rua meru baaniai burungana Isaka,

⁸'e ta'i tangahuru mana rua meru baaniai burungana Sebiulan,

'e ta'i tangahuru mana rua meru baaniai burungana Josep

ma'e ta'i tangahuru mana rua meru baaniai burungana Benjamin.

Sae Baani'i 'Ado Marau

⁹Na'i muri mau re'i'i mwani sae rago nau bwa'i matai uduma'i tarihadi. Mwani sae abe 'ome he'ete'i hairiu baani'i 'ado burunga mana 'ado marau

mana 'ado ha'atee hehe'ete'i na'i marewana. Ra ura na'i na'onai dora heheinagu anai mwaeraha ma ro'u na'i maanai Gare'i Siip. Ra siri suri'i to'oni tewa mamaahui mara dau'i hahaai niu. ¹⁰Ra ha'atee raha o'ani, "Ia God aga na heinagu na'i hunganai dora heheinagu anai mwaeraha mana Gare'i Siip, raru to'oraai mena 'anai ha'atahigia."

¹¹Miraau i enjel ra ura garigariai dora heheinagu anai mwaeraha miraau ro'u i saemaua mana hai maho tahitahi ani rau topira'i ruru marau mwaoro dio na'i ano na'i na'onai dora heheinagu anai mwaeraha marau ha'arahesia God o'ani,

¹² "Ha'amomori, i'oe God ameeu,

meu ha'a-aneane'o mameu ha'aasaai atamu.

Meu ha'atee ha'agorohi'o mameu ha'ahou'o

'inia i'oe 'o madoma, ma'o mena ma'o wetewete tarau na bwa'i hako'a ta'oha! Amen."

¹³Ma'e ta'i 'iniraaui saemaua 'a songa'iniau o'ani, "Ira tei sae to'oni mamaahui tewa 'isi? Mana'i hei ra boi ei?"

¹⁴Minau aramia o'ani, "Saemaua, 'inau ai'a 'iraraa. I'oe gasi."

Mia o'ani, "Neiraausi nei narau tahisiai rongomaata'i raha narau bwane siri na'i rarona. Rau wasi'i bwana adaa'i 'inia'i 'abunai Gare'i Siip narau ha'amamahui'i 'ini'i. ¹⁵Naia narau ura 'inia na'i maanai dora heheinagu ana God marau ha'arahesia suri rodo mana dangi na'i ruma maea ana. 'Ia mo'o na heinagu na'i hunganai dora heheinagu anai mwaeraha 'ai awa beiraaui mai 'omesuriraaui. ¹⁶Raugu bwa'i hioro'a, ma'ua maesiai gono, mana raorahana'i sina ma'ua ta maho ro'u 'agu bwa'i to'iraaui'a. ¹⁷Inia na Gare'i Siip na awa na'i maanai dora heheinagu anai mwaeraha 'a 'omesuriraaui 'onaai sae na 'omesuri'i siip ana'i. Ma'ai na'otaradaau 'anai 'ari gono na'i hurahurai wai ni tahi. Mia God 'ai idu'i'i wai baani'i maadaa'i, raugu bwa'i ahutotou'a ro'u ta'oha."

Ra Rahiai Biunai Dora

'Anai Ha'ababauai Buka

8 ¹Na'i 'oha na Gare'i Siip 'a rahiai biunai dora 'anai ha'ababauai buka, na'i aro 'a papaku suriai abai 'aoa. ²Iraau i biu enjel narau ura na'i maana God, ra ha'a 'ado ahuriraaui. ³Mana nata enjel na daai rabo'o gol ra awaiei insens, 'a boi ma ura na'i bobonai dora ni ho'asi. Ra haa'i insens rago tanaa 'anai nuga goni'i bei'i ha'arahesi adaa'i noni ana'ia God. Ma hauai suu ho'asi 'ini'i na'i hunganai dora ni suu ho'asi nara tagorahia 'inia'i gol na awa na'i maanai dora heheinagu anai mwaeraha. ⁴Mana asuasunai insens mana ha'arahesi adaa'i noni ana'ia God ra ara'a goni tanaa God baaniai rabo'o na daa i enjel. ⁵Na'i muri 'augu 'ome mana enjel 'a ha'ahonua'a i rabo'o anai insens 'inia'i 'eu baaniai dora ni suu ho'asi, ma gaasia dio na'i marewana. Ma boi kae rongo raha ma mararea ma hitahita ma kae nunu na 'ihara'inia'i ano.

Ra Uuhi'i Ahuri

⁶Mana biu enjel rau ha'aagau 'anai uuhi'i ahuri adaa'i. ⁷Na'i madoraa na enjel tahamora 'a uuhiai ahuri ana, i wai ra 'unua 'inia'i 'aesi 'a haidorari

beiai 'eu mana 'abu, ra ahoda dioi marewana 'onaai rangi. Ma ragoi hasi'ei mana ano ra noro.[†] Mana mwane hahaarisi mamarewa'a ra noro hako.

⁸Mana ruanai enjel 'a uuhiai ahuri ana, ma'e maho na 'ome 'onaai hungahunga na ngarungaru 'a ahoda dio na'i asi. Ma'e kae dora 'iniaai asi na aho'ita'i 'abu.[†] ⁹Ma rago i mareho tahitahi na'i asi ra mae, ma ragoi haka ra here ha'ata'ai'i.[†]

¹⁰Mana orunai enjel 'a uuhiai ahuri ana, ma'e kae hee'u na ngarungaru 'onaai hahaaaisina nara suungia na ahoda dio baaniai aro marawa hunganai kae dora 'ini'i wai mana hurahura.[†] ¹¹Na atanai hee'usi, ra 'unua 'iniaai mahai, ma'e kae dora 'ini'i wai ra mahai. Ma ragoi sae ra mae 'ini'i gonohi'i wai mahai.[†]

¹²Mana hainai enjel 'a uuhiai ahuri ana, ma'e kae dora 'iniaai sina mana hura ra kuhi, mana hee'u ra o'asi ro'u ma'e hai 'aoa 'iniaai dangi na ai'a marewa mana rodo 'a o'asi ro'u.[†]

¹³Augu 'ome ma'e hada na roho ahaaha 'ari aro marawa 'a ha'atee raha o'ani, "Ha'a-arohai'amou di'u i saenai marewana. Na'i 'oha 'iraau'i nata oru enjel raigu uuhi'i ro'u i ahuri adaa'i, 'ai ta'aa di'u tana'amou."

9 ¹Na'i 'oha rimanaai enjel 'a uuhiai ahuri ana, 'au re'iai hee'u na ahoda dio baaniai aro marawa na'i marewana. Ra haua tanaai hee'u i kii 'anai tahangiai honohono anai waumu na ai'a to'o hahakona. ²Oha na tahangia, asuasu ra hura'a na'iei 'a 'onaai asuasunai kae 'eu. Ni asuasu 'a ha'abwarasiai rarahanai sina, mana marewana 'a kuhi.

³Mana ngabo ra roho hura'a baaniai asuasu mara 'adarara 'ari suriai marewana. Mana wetewete nara hau'i tana'i ngabo 'isi ra wetewete 'onaai'i suhari. ⁴Ra ha'a-aburaaui 'iniaai here ha'ata'ai'i hahaarisi mana hasi'ei mana mwani taraani raraaua. Rai matai ha'a-mama'airaaui moi nei ra ai'a to'oraai ha'ara ana God na'i hauraeda. ⁵Rai ha'a-maata'iraaui suria ta rima hura, ma'ata ra bwa'i ha'amaesiraaui. Ni ha'a-mama'ai rai haua tanaraau, 'ai maata'i 'onaai su'i na haa i suhari. ⁶Na'i madoraasi, 'iraau'i sae rai bonasiai haa'i herehere dorai mae 'inia, marau bwa'i mae. Rai 'irisia di'u i mae magu bwara.

⁷Ni ngabo 'isi ra 'ome 'onaai hoosi nara ha'aagau 'anai hei'oi. Maho ra 'onaai didimaa gol adaa'i mwaeraha ra awa suri'i bwauidi mana hauraedi tari auru suri'i 'u'udi ra 'ome 'onaai sae. ⁸Ni warihudi ra tewa 'onaai warihui urao, mana rihodi ra 'onaai rihoi laeon. ⁹Ra ho'osi'i to'oni ni hei'oi na'i waiburudi nara tau'arodi 'iniaai 'aeon. Mana gahogahodi ra rongo raha 'onaai bwea nara ogea 'iniaai hoosi na 'eba 'iniaai heingahui. ¹⁰Ni kekeredi ra 'onaai kekerei suhari ra to'o maho ra haisu'isu'i 'ini'i nara mwamwakaru 'anai ha'a-mama'airaaui sae suriai rima hura. ¹¹I mwaeraha adaaui, naasi enjel ta'aa

8:7 Na'i ha'ateeni Grik ra 'unua do ta'i third (1'3) 'ini'i hasi'ei mana ano ra noro. Na'i ha'atee ni Arosi 'a bwarai 'unua ta'i third. **8:8** Na'i ha'ateeni rik ra 'unua do ta'i third (1'3) 'iniaai asi na aho'ita'i abu.

8:9 Na'i ha'ateeni Grik ra 'unua do ta'i third (1'3) 'ini'i mareho tahitahi na'i asi ra mae ma 'e ta'i third 'ini'i haka ra here ha'ata'ai'i. **8:10** Na'i ha'ateeni Grik ra 'unua do ni kae hee'usi 'a ahoda hunganai ta'i third (1'3) 'ini'i wai mana hurahura. **8:11** Na'i ha'ateeni Grik ra 'unua do ta'i third (1'3) 'ini'i wai ra mahai.

8:12 Na'i ha'ateeni Grik ra 'unua do 'e ta'i third (1'3) 'iniaai sina mana hura mana hee'u ra kuhi.

na 'omesuriai waumu. Atana na'i ha'atee adaau Jiu, ra 'unua 'inia Abadon, miraaui Grik ra 'unua 'inia Apolion. Ni 'ado'ado 'anai rua atasi, 'ia mo'o na matai here ha'ata'ai'i maho.

¹²Naasi maho ta'aa tahamora na to'o. 'Abwa'i orea ma ta rua maho ta'aa 'ai to'o'a ro'u.

¹³Mana orunai enjel 'a uuhiai ahuri ana, mau rongoai ha'atee na boi baaniai hai rangorango anai dora ni ho'asi nara tagoraa 'inia gol na ura na'i maana God. ¹⁴'A o'ani 'inia ononai enjel, "O'i ruhasiraaui hai enjel nara ho'osiraaui na'i bobonai wai rahai Iufreitis." ¹⁵'Iraau rau bwani ha'aagau mau mai, raugu mamasia moi madoraai dangi mana hura mana harisi 'anai ha'amaesia kae ruruhai sae na'i marewana. ¹⁶Mau rongoai 'unua ada i siha sae hehei'oi narau to'oraa narai ta'e suri'i hoosi, 'a 'onaai rua 'arangi milion. ¹⁷Mau re'i'i sae hehei'oi ra ta'e suri'i hoosi. Ni to'oni ni hei'oi nara nuga'i suri'i waiburudi ra 'ome wangawanga 'onaai ngarungarui 'eu ma tara'i 'omehanai 'eusi ra gere raba 'ome borabora'a mana togotoga'a. Ni bwauidi hoosi 'isi, ra 'onaai bwau i laeon, ni 'eu mana asuasua mana hau madoro ra hura'a baani'i ngoodi. ¹⁸'E kae ruruha 'iniraau sae na'i marewana nara maesia oru ha'a-mama'ai raha ra hura'a baani'i ngoodi hoosi, ni 'eu mana asuasua mana hau madoro. ¹⁹Ni wetewete adaa'i hoosi 'isi ra awa suri'i ngoodi mana'i kekeredi. Ni kekeredi ra 'onaai bwau i mwaa nara hahairete nara matai here ha'ata'airaaui 'ini'i sae.

²⁰Miraau nei nara ai'a mae na'i ha'a-mama'ai raha nara to'o 'ini, ra ai'a nugasi'i mau i herehere adaa'i nara ai'a goro. Ra ha'arahesi'i moi mau i adaro mana araarununu nara ai'a matai wanawana ma'ua rongorongong ma'uasi hadahada, narau tau'arodi 'ini'i gol, mana silva, mana bras, mana hau, mana hasi'ei. ²¹Marau ai'a nugasi'i ro'u tara'i baronga ta'a'i adaa'i 'onaai heingahu, hai'uaasi, wawaasua'a, mana beri.

Enjel Mana Gere Buka

10 ¹Mau re'ia ro'u i enjel na mena, 'a dio mai baaniai aro. 'A ho'owa'a 'inia rorodo, ma'e rau'aro na awa na'i ahoranai bwauna. Ni hauraena tari auru na'i 'u'una 'a 'onaai sina, mana uwana'i ra 'onaai kae ngarungarui 'eu. ²'A daa i gere buka na 'onaai rorokui pepa nara bwani kehasia'a. Ma ura, na uwa odona na'i hunganai asi mana nata uwa na'i dora mamata. ³Ma awara hura'a 'inia ringe raha na rongo 'onaai laeon na ngurunguru. Na'i muri 'e biu huai hita nagu ha'atee ro'u.

⁴'Au gaarangi usu'i taha rau 'unu'i ma'e ha'atee na boi baaniai aro 'a o'ani, "O'i abu rangasi'i ma'ua usu'i maho 'isi." ⁵Mana enjel na ura tahanga na'i asi mana dora mamata 'a taranga'inia rima odona ara'ai aro. ⁶Ma hauai duruduru na wetewete na'i atana God na awa tarau na ha'apwara'ai ahoasara mana marewana mana asi mana mwani mareho na'i rarodi. Ni

9:15 Na'i ha'ateeni Grik ra 'unua do 'e ta'i third (1'3) 'iniraau sae na'i marewana rai mae. 9:18 Na'i ha'ateeni Grik ra 'unua do 'e ta'i third (1'3) 'iniraau sae rai mae.

enjel 'a o'ani, “Ia God 'agu bwa'i mamasi'a ro'u. ⁷Na'i 'oha na biunai enjel 'ai uuhiai ahuri ana, 'ai to'o i taha na 'ia God na 'adoma'i nunuga 'inia mau mai. Naasi 'ado'ado na bwani ha'arangasiai tanaraui sae tatau'aro ana'i, 'iraui Rarabea, magu ai'a ha'arangasia hura'a tanaa namoiwou ta sae.”

⁸Mana ha'atee na boi baaniai aro 'a o'ani ro'u 'iniau, “Oi 'ari ma'oi rahiai buka nara bwani kehasia baaniai rimarimanai enjel na ura tahanga na'i asi mana dora mamata.”

⁹Oha nau 'ari mau ha'angoniai gere bukasi baaniai enjel, 'a o'ani 'iniau, “Oi hauai buka ma'oi ngaa! Ni ahumu 'ai mamasi 'inia, ma'ata na'i ngoomu 'ai mamagi 'onaai huai modi'o.” ¹⁰Mau rahiai gere buka baaniai enjel mau ngaa. Ni ngauhana 'a mamagi 'onaai huai modi'o na'i ngoogu ma na'i ahugu 'a mamasi. ¹¹Mana enjel 'a o'ani ro'u 'iniau, “Oi taroha'inia waiori taha nai to'o tanaraui sae 'ado burunga, 'ado marau, mana 'ado ha'atee hehe'ete'i hairiu, mana mwani mwaeraha he'ete'i hairiu ro'u.”

Rua Rarabea Ana God

11 ¹Mara haua tanaui gere bahoroi hasi'ei 'anai tohotoho, mara o'ani 'iniau, “Oi 'ari ma'oi tohongiai Ruma Maea ana God. 'Oi tohongia ro'u i dora ni ho'asi ma'oi uduma'iniraui sae ra ha'arahesi. ²Oi abu tohongiai kae dora a'ora na'i abau 'omaa. 'Oi nugaa moi, 'inia ra bwani nugasia'a tanaraui nei ra ai'a 'iraraa God. 'Iraau rai marungiai Jerusalem suria ta hai tangahuru mana rua hura. ³Ma'ata wai ha'ataariai rua sae heheitaroha'i agua 'anai taroha'inia ha'atee agu'i suriai hai tangahuru mana rua hura. ⁴Rarui siri suri'i bwana ni ahutotou.

⁴“Ni rua Rarabea naasi rua hasi'ei nara 'unua 'inia 'Oliv mana rua raita ra ura na'i maanai mwaeraha na marungiai marewana. ⁵I maeronga nai raba here ha'ata'airarua, ni 'eu 'ai hura'a baani'i ngoodaru'i maai ha'amaesia. Naasi here nararui haa 'ana tanei nai ha'imaania here ha'ata'airarua. ⁶Raru to'o mena 'anai ha'abwarasiai rangi na'i aro ma'ai abu rangi na'i madoraa rarui heitaroha'i. Mararu to'o mena 'anai ha'a-aho'ita'ini'i wai 'inia 'abu, mararu matai haa'i mwani ha'a-mama'ai 'onaai here ha'a-ta'airaaui sae na'i marewana namoiwou ta 'oha nararui rabasia.

⁷“Na'i 'oha na rua Rarabea raru heitaroha'i hako, ni kae mwamwaa wasi 'ome ta'aa na awa na'i kae waumu na ai'a to'o hahakona, 'ai hura'a mai ma'ai heingahui beirarua ma'ai ngahu ha'amaesirarua. ⁸Mana abedaru'i rai dadao na'i koranai tara na'i 'omaa raha ra rabua na'i dadaahoro i Araha adarua. 'Iraau sae ni 'omaasi gau ga'i 'unua do ra 'onaairaaui sae ni Sodom mana Ijip na'i 'oha bwani nara 'ageta'i araisuri'i ro'u i ha'atee adaa'i rarabea. ⁹E oru dangi mana aba na sae suri'i 'ado marau mana 'ado burunga mana 'ado ha'atee rai wana suri'i moi abedaru'i rua Rarabeasi. Ra bwa'i watea ta sae 'anai toringirarua. ¹⁰Miraaui hakoi sae na'i marewana rai haa'i kae ngaungau marai wa'ewa'e. Rai ba'oba'oraaui hairiu 'inia mae adarua i rua Rarabea raru ha'a-mama'airaaui.

11:3 *Hai tangahuru mana rua hura:* Na'i Ha'atee ni Grik ra 'unua 1,260 dangi, me 1,260 dangi 'a ta'isada beiai 42 hura.

11“Ma na'i moi murinai oru dangi mana aba, mia God 'ai haa'i aho'i manawa tanararua. Rarui ura ara'a miraaui nei rai re'irarua rai maaa'u.

12Mana rua Rarabea rarui rongoai ringe nai boi baaniai aro nai ha'atee raha o'ani, 'Ta'eha mai 'ini.' 'Iraaui maerongadaru'i rai wana riu na'i 'oha rai wairarua ara'ai aro na'i rorodo.

13“Na'i 'ohasi 'e kae nunu raha nai to'o. 'Ai 'ihara'inia'i ano maai here ha'ata'ia'i tangahurudi ruma na'i 'omaasi. 'E biu merui sae nai mae. 'Iraaui nei rai tahi mau, rai maaa'u marai ha'aasaa God na awa na'i aro. 14Naani ruanai maho ta'aa nai to'o, ni oruna 'abwa'i ore'a ma'ai to'o'a ro'u.”

Na Biunai Enjel 'A Uuhiai Ahuri Ana

15Mana biunai enjel 'a uuhiai ahuri ana, mau rongo'i ringe ra rongo raha ra boi baaniai aro. Ra o'ani, “Na'i 'ohani mwani maho hako na'i marewanani ra awa na'i bahainai heimarungi ana Araha God mana nei na 'ome sigihia 'anai ha'atahiraau. 'Ia God 'ai marungiraau tarau ma bwa'i hako'a.”

16Miraau rua tangahuru mana hai saemaua narau heinagu suri'i dorani mwaeraha na'i maana God, rau topira'i ruru marau mwaoro dio na'i ano marau ha'arahesia. 17Rau o'ani,

“Araha God, na mena amua 'a di'u'i hako i mwani maho.

I'oe 'o bwane awa mau mai ma'o awa mau ro'u na'i 'ohani.

Meu ha'atee ha'agorohi'o

'inia 'o ha'ata'inia'a i mena amua na'o taraawa'a marungiraau 'inia inoni.

18'Iraaui nei ra ai'a hinihini'o ra taesu'a mumua, ma'ata 'a tari'a ro'u i madoraa amua 'anai ha'ata'inia'i taesu'a amua.

Naani'a i madoraa 'anai hiiriraui nei ra mae

mana tahariraui sae tatau'aro amu'i.

'Oi tahariraui nei amu'i, 'iraui Rarabea miraaui nei ra ha'ahou'o, rei'uaa ra'i sae ororiu ma'ua ai'a.

Naani'a i madoraa ro'u 'anai ha'a-ai'araui nei ra here ha'a-ta'airaui sae na'i marewana.”

19Hoita, na maraaruma anai Ruma Maea ana God na'i aro 'a wawaa'a mara matai re'ia moi bakosi ra awa iei Ha'atora ana'ia God. Mau 'omesiai mararea mau rongoai maguru anai huai hita ma'e nunu na 'ihara'inia'i ano ma ra'i mwani dorai 'aesi rago ra ahoda dio baaniai aro marawa.

Urao Mana Draegon

12¹Ma'e maho 'ome ha'abu'oahu na ha'ata'i mai na'i ahoasara. 'E urao na bwana ana naasi i sina, mana hura na'i bahainai uwana. 'A nugaai didimaa ni mwaeraha na'i bwauna na awa iei ta'i tangahuru mana rua hee'u.

2'A angi awaawara 'inia'i maata'i anai ahuna 'inia'i raba ha'ahuta.

3'Ma'e ta'i maho 'ome ha'abu'oahu na ha'ata'i ro'u na'i ahoasara. 'E kae draegon wangawanga na to'oraai biu bwau mana tangahuru rangorango.

'Ado bwau ra to'o didimaa ni mwaeraha. 4'A ragoi hee'u na'i ahoasara na

taragoni'i 'inia kekerena ma gaasi'i dio na'i marewana. Mana draegon 'a rihota'i tanaai urao, 'inia 'a raba ngaai gare ana 'oha nai huta.[†]

⁵Ma ha'ahutaai gare mwane nai marungia hakoi mwani marau na'i marewana, mana heimarungi ana 'ai wetewete di'u. Ra tahungia'ini ai garesi mara waia beira'i tanaa God na heinagu na'i dora ni mwaeraha ana. ⁶Mana urao 'a hora 'ari dora mangasara na'i dora na 'ia God 'a ha'aagaua tanaa. Rai 'omesuria iei suria ta hai tangahuru mana rua hura.

'Ia Maekol 'A Hei'oi Beiai Draegon

⁷'E heingahui raha na to'o na'i aro. 'Ia Maekol miraau enjel ana'i rau heingahui beiai draegon mana enjel ta'a'i ana'i. ⁸'Ia Maekol mana ruruha ana rau ha'ahehoai draegon mana ruruha ana. Rau tariha'iniraau hura'a baaniai aro ⁹mara gaasiraau dio na'i marewana. Ha'amomori! Ni draegon naasi mana enjel ana'i, ra gaasiraau hura'a baaniai aro. Naia mau i mwaa ra 'unua 'inia Ha'ahuni ma'ua Saetan na pwari'iraau hakoi sae na'i marewana mau mai na'i taraawa'a.

¹⁰Mau rongoai ringe na ha'atee raha, 'a boi baaniai aro ma o'ani, "Na'i 'ohani 'ia God agaau 'a ha'atahigaau'a ma ha'ata'inia do 'a to'o mena 'anai heimarungi 'onaai mwaeraha. Mana Ha'atahi na 'ia God 'a 'ome sigihia 'a ha'ata'inia haaria do 'a to'o mena 'anai marungi'i mwani maho hako. 'Inia 'ia Saetan na ha'ahuniraau sae agaa'i na'i maana God 'ado 'oha, ra gaasia'a hura'a baaniai aro. ¹¹'Iraau sae agaa'i rau ha'aheho'a Saetan 'inia mena anai 'abunai Gare'i Siip mana mena anai Taroha Goro narau taroha'ini'i. Rau mwa'emwa'e 'anai wate'i tahingadaa'i tanaa God rei'uaa rai mae. ¹²Naasi, mou ga'i wa'ewa'e 'i'amoui nei mou awa na'i aro. Ma ha'a-arohai'amou di'u i nei mou awa na'i marewana mana asi, 'inia ra gaasia'a dio a Ha'ahuni na'i marewana. 'Iia 'a taesu'a di'u 'inia 'a 'iraraa do madoraa ana 'a pwapwaku'a."

¹³Na'i 'oha na draegon 'a aidangisia do ra gaasia'a dio na'i marewana, 'a tariha'inia'ai urao na bura'i ha'ahutaai gare mwane. ¹⁴Mana urao, 'ia God 'a haua tanaai rua gahogaho 'onaai gahogahoi kae hada 'anai roho ha'atau 'ini'i 'ari dora nara ha'aagaua tanaa na'i dora mangasara. Na'i 'isi narai 'omesuria iei marai taatahi bwarasia baaniai draegon suria ta oru harisi mana aba.

¹⁵Mana draegon 'a ngisuta'inia hura'a i wai na 'onaai kae wai raha na'i ngoona do 'ai taresiai uraosi. ¹⁶Mana ano 'a 'a'auhia i uraosi, 'a 'ona do 'a ha'a-mwangangaai ngoona ma gonohiai wai na hura'a baania ngoonai draegon. ¹⁷Mana draegon 'a taesu'a di'u 'anai uraosi ma hauai heingahui raha bei'i gare ana'i. Neirausi nei ra araisuri'i taha na 'unu'ia God mana ha'ausuringa'i ana'ia Jisas.

¹⁸Mana draegon 'a hura'a na ura na'i one.

12:4 Na'i ha'ateeni Grik ra 'unua do 'ai gaasi'i dio ta'i third (1'3) 'ini'i hee'u.

Rua Kae Mwamwaa Wasi 'Ome Ta'aa

13 ¹Mau re'iai kae mwamwaa wasi 'ome ta'aa na hura'a mai baaniai asi. 'A to'oraai tangahuru rangorango mana biu bwau. 'Ado rangorango ra to'o didimaa ni mwaeraha. Mana 'ado bwau ra awa iei ata ra ha'atee ha'ata'aia God. ²Ni mwamwaasi 'a abe 'onaai leopad ma uwa 'onaai bea ma ngoo 'onaai laeon. Mana draegon 'a haua tanaai mwamwaasi wetewete ana mana mena ana 'anai heimarungi.

³'E ta'i 'ini'i biu bwausi 'a 'ome 'onaa do 'a kae maara ga'u na 'ome 'onaa do'a ga'i mae 'inia, ma'ata 'a goro'a aho'i. 'Iraau hako i sae na'i marewana ra heimwaota'i 'inia marau araisuriai mwamwaasi. ⁴Rau ha'arahesia'i draegon na hauai mena tanaa marau ha'arahesia ro'u i mwamwaasi, rau o'ani, "Abwa'i ta sae nai ta'isada 'onaai mwamwaasi! Ma bwa'i sae nai arari 'anai heingahui beia."

⁵Mia God 'a ha'awatea'i mwamwaasi 'anai ha'a-ta'eta'ea haaria ma 'anai ha'atee ha'ata'aia God. Ma'ata 'e hai tangahuru mana rua hura moi ra watea tanaa do 'ai heimarungi suria. ⁶Ni mwamwaasi 'a ha'atee ha'ata'aia God ma ha'atee ha'ata'aiai atana God mana dora monomono ana miraui nei rau awa beia na'i aro. ⁷Ra ha'awatea do 'ai heingahui beiraui sae ana'ia God maai ha'ahedoraau. Mara haua ro'u tanaa i mena 'anai marungiraui 'ado burunga, 'ado marau, mana 'ado ha'atee. ⁸'Iraau hakoi sae na'i marewana rai ha'arahesia'i mwamwaasi. 'Iraau moi nei ra awa i atadi na'i buka ni tahi taraawa'a na'i 'oha 'ia God 'a ai'a ha'apwa'araa mau i marewana naraugu bwa'i ha'arahesia. I bukasi 'iaanai Gare'i Siip nara ngahu ha'amaesia.

⁹'Onaa 'o to'o karinga ma'oi bahurongo ma'oi aidangi tarihana! ¹⁰'Onaa 'ia God nai raba dau'o 'anai gaasi'o na'i rumaniho'o, ma'oi 'ari rumaniho'o. Ma 'onaa 'ia God nai raba ngahui'o 'iniiai naihi na mwamwakaru hairiu, ma'oi mae 'iniiai naihi na mwamwakaru hairiu. Naasi 'a ha'ata'inia do 'i'amou sae ana'ia God moi ura baabau mamoi hinihinia wetewete a God.

Ruanai Kae Mwamwaa Wasi 'Ome Ta'aa

Na Hura'a Mai Baaniai Ano

¹¹Mau re'iai ta'i kae mwamwaa ro'u na hura'a mai baaniai ano. 'A to'oraai rua rangorango 'onaai Gare'i Siip ma ringe 'onaai draegon. ¹²Ni 'etanai kae mwamwaa 'a hauai mena tanaai ruanai mwamwaa maai tau'aro tanaa. Mana ruanai mwamwaa 'a ha'a-'usu'usuraui inoni 'anai ha'arahesia'i mwamwaa na maara ga'usi ma goro aho'i. ¹³'A haa'i kae ha'abu'oahu raha ma'e ta'i 'oha 'a ha'adiohia'i 'eu baaniai aro marawa na'i maadaa'i sae rago. ¹⁴Ni ruanai mwamwaa 'a ha'abweuraau'a i sae na'i marewana 'iniiai haa'i ana'i ha'abu'oahu 'iniiai mena anai mwamwaa tahamora. 'A ha'a-tau'aroraui sae 'anai aranununai mwamwaa na maara ga'usi 'iniiai naihi na mwamwakaru hairiu ma ai'a mae. ¹⁵Mia God 'a ha'awatea do'ai hauai manawa tanaai araaranunusi mai matai ha-ha'atee. 'Iraau hakoi nei rai kakawata'i ha'arahesia, rai ha'amaesira. ¹⁶Ni ruanai mwamwaa 'a ha'a-'usu'usura i mwani sae hako 'anai nuga ha'ara na'i rima ododa ma'ua na'i hauraeda.

Rei'uaa i'oe 'e sae ororiu ma'ua ai'a, rei'uaa 'o toto'ora ma'ua ai'a, rei'uaa i'oe 'e slev ma'ua ai'a, ¹⁷oi to'o ha'ara ma'ata'a. 'Iatei na bwa'i, 'a bwa'i matai hori ma'ua raonga'inia ta maho. Ni ha'ara 'a ura 'iniaai atanai mwamwaa tahamora mana naba anai atana. ¹⁸Onaa 'o madoma ma'oi 'iraraai 'ado'ado anai naba anai mwamwaa. 'A ura 'iniaai ata i sae, mana nabasi naasi 666.

I Gare'i Siip Mana 144,000 Rongoiusuri Ana

14 ¹'Augu 'ome ro'u mana Gare'i Siip 'a ura na'i hungahungai Saeon beiraau ta'i 'arangi hai tangahuru mana hai merui sae ra usu'i atanai Gare'i Siip mana atana Amana na'i hauraeda. ²Mau rongoai maho na rongo raha na'i aro. 'A rongo raha 'onaai wai na ahe ma'ua guruguru 'anai hita, ma rongo ro'u 'onaa 'oha nara takiri'i mwani gitaa. ³Ma'e gana haoru ra ganaria na'i maanai dora ni mwaeraha ana God ma na'i maadaaui hai kae maho tahitahi miraaui saemaua. Ai'a ta sae'a ro'u nai 'iraraai ganasi, 'iraaui moi ta'i 'arangi hai tangahuru mana hai merui sae na 'ia God na rahiraau hura'a baaniai marewana. ⁴⁻⁵'Iraaui sae 'isi ra ai'a 'ari beia ta urao marau suriai Gare'i Siip na'i hei nai wairaaui 'ariei. Rau ai'a pwapwaari'i marau odo-odo na'i maana God. Ra rahiraau hura'a baaniai marewana 'anai wateraaui 'onaai bane na ororiu di'u tanaa God mana Gare'i Siip.

Hadahada Adaui Oru Enjel

⁶Mau re'ia ro'u i enjel na roho aharau 'ari aro marawa. 'A waai Taroha Goro na bwa'i hako'a ro'u ta 'oha tanaraaui sae suri'i 'ado burunga, sae 'ado ha-ha'atee mana sae suri'i 'ado marau na'i marewana. ⁷Ni enjel 'a o'ani, "Moi ha'ahoua God mamoi ha'a-aneanea. 'Iniaai madoraa ana naani'a 'anai hiiriraui sae. Moi ha'arahesia mo'o na ha'apwa'araai ahoasara mana anoi bahai mana asi mana mwani wai."

⁸Mana ruanai enjel 'a boi haisuri ma o'ani, "Ni kae 'omaa raha i Babilon 'a kokohu'a. 'A 'onaai gere urao na ha'agono waeniai saemwane 'anai ha'akarea maai wawaasua'a beia. 'Inia naasi 'omaa na ha'a-karekaraaui sae ni marewana 'anai ha'arahesi'i araaranunu."

⁹Mana orunai enjel 'a boi haisuri ro'u ma o'ani, "Iatei sae nai ha'arahesia kae mwamwaa wasi ma'uasi ha'arahesia araaranunu ra aranununa 'iniaai mwamwaasi, ma 'iatei sae nai to'oraa ha'ara ana na'i rimana ma'ua hauraena, ¹⁰'ia God 'ai taesu'a 'ana maai ha'a-mama'aia. Ni ha'a-mama'ai 'ai haua tanaa 'ai raha di'u mia God 'a bwa'i ahu ta'ahia 'inia. Na'i maadi enjel maea mana Gare'i Siip 'ia God 'ai ha'a-mama'aia 'iniaai 'eu na raorao di'u na noro 'iniaai hau madoro. ¹¹'Iatei nai ha'arahesia mwamwaa wasi ma'uasi ha'arahesia araaranunu ra aranununa 'iniaai mwamwaa wasi naasi, ma 'iatei nai rabasiai ha'ara anai atana, rai ha'a-mama'aia 'ado rodo mana dangi. Na asuhanai 'eu na ha'a-rongomaata'ia 'a bwa'i papaku mia mo'osi 'a bwa'i arunga maarihu." ¹²Naasi, 'i'amou sae ana'ia God moi ura baabau mamoi araisuri'i taha na 'unu'ia God mamoi hinihinia wetewete a Jisas.

¹³Mau rongoa ro'u i ha'atee na boi baaniai aro na o'ani, “‘Oi usu'i dioi maho wai 'unu'i. Na'i 'ohani ma 'ari'a 'ia Araha God 'ai ha'agorohiraau nei ra mae ha'i hinihini.” Mana Hi'ona Maea 'a heiarami o'ani, “‘Ha'amomori, 'iraau rai mamaro baani'i tagora raha adaa'i marai tahariraau 'ini'i tau'aro goro adaa'i.”

Ha'amama'ai Ana God

'A Dioi Hungadaui Sae Na'i Marewana

¹⁴Au 'ome ro'u mau re'iai rorodo mamaahui, ma'e sae na 'ome 'onaai Gare'i Inoni na heinagu na'i hungana. 'A awa i didimaa ni mwaeraha ra tau'arona 'inia'i gol na'i bwauna, ma daai naihi mwamwakaru. ¹⁵Ma'e enjel na hura'a mai baaniai Ruma Maea na'i aro, 'a totoro o'ani, “‘Oi taraawa'a tau'aro'a 'inia'i naihi amua, 'inia madoraa 'anai husi'i hua baani'i hasi'ei naani'a. Mwani hua na'i marewana ra maua'a.” ¹⁶Mia mo'o na heinagu na'i hunganai rorodo 'a taraawa'a tau'aro 'inia'i naihi ana, ma ha'igoni'i hako i hua na'i marewana.

¹⁷Ma'e ta'i enjel na daai naihi mwamwakaru 'a hura'a mai ro'u baaniai Ruma Maea na'i aro. ¹⁸Mana nata enjel na 'omesuriai 'eu na'i dora ni ho'asi 'a hura'a mai ma o'ani 'inia'i enjel na to'oraai naihi, “‘Na mwani grep na'i marewana ra mada'a. 'O'i husi'i 'inia'i naihi amua.” ¹⁹Ma tabari'i bubungudi mwane grep na'i marewana ma gaasi'i dio na'i giru do raigu buuhara hungadi, naasi ha'ara 'inia'i taesu'a ana God. ²⁰Ni giru 'a awa hura'ai murinai 'omaa. Na'i 'oha ra buu roosi'i huadi grep 'anai ha'ahura'ahi'i waidi, ni 'abu 'a ahe hura'a ma aho'ita'i kae wai raha. Ni tewa na haa 'a 'onaai oru 'arangi kilomita, mana dodo na haa 'a 'onaai ta'i tahanga.

Ha'amama'ai Hahako

15 ¹Na'i muri mau re'ia ro'u i kae maho na'i aro na 'ome ha'abu'oahu. 'E biu enjel narau waa mai biu ha'a-mama'ai hahako. Na'i muri mia God 'agu bwa'i taesu'a'a ro'u. ²Mau re'iai maho na 'ome 'onaai asi na maremare 'onaai gilaasi nara doraria beiai 'eu. Miraau nei narau ha'ahehoai mwamwaa wasi mana araanununu ra aranununa 'inia'i mwamwaasi mana naba anai atana, rau ura na'i hunganai asi naasi. Mia God 'a haa'i gitaa tanaraau ³marau ganariai gana na 'ia Moses, sae tatau'aro ana, mana Gare'i Siip nararu ganaa. Rau gana o'ani,

“Araha God, 'o mena di'u'i mwane mareho hako
mana mareho na'o haa'i ra hauasa mara ha'abu'oahu.

'O marungi'i hakoi mwane marau,
mana mwane mareho na'o haa'i ra odo-odo mara goro tatarasi.

⁴Araha, mwane sae hako ra ga'i ha'ahoua ma'ua ha'aasaai atamu.

'Inia i'oe 'ete'o na'o maea.

Miraau hakoi sae suri'i mwane marau rai ha'a-aneane'o,
'inia rau 'omesi'i mwane mareho odo-odo na'o haa'i.”

⁵Na'i muri mau re'ia i Ruma Maea na'i aro nara tahangiai ahii na maea di'u na'i raronā. ⁶Mana biu enjel 'anai waa'i ha'a-mama'ai tanaraui noni ra hura'a mai baaniai Ruma Maea. Ra siri suri'i to'oni tewa mamaahui, ra nuga'i rorowa'a gol ruahoro auru suri'i waiburudaa'i. ⁷E ta'i 'iniraaui hai maho tahitahi 'ani 'a ha'a 'adoreaui biu enjel 'ini'i rabo'o nara tau'arodi 'inia'i gol. Ni rabo'o 'isi ra honu 'inia'i taesu'a ana God, God na awa tarau. ⁸Mana raronai Ruma Maea 'a honu 'inia'i asuasunai mena ana God, 'inia 'ia God na awa na'i dorasi. 'A bwa'i sae nai matai siri na'iei tari 'oha 'iraaui biu enjel rai ringisi'i hakoi ha'a-mama'ai hahako.

Biu Ha'amama'ai Hahako Ana God

16 ¹Mau rongoai ringe na ha'atee na rongo raha na boi baaniai Ruma Maea. 'A o'ani 'iniraaui biu enjel, "Moi hura'a mamoi ringisi'i biu rabo'o ra honu 'inia'i taesu'a ana God na'i marewana."

²Mana enjel tahamora 'a hura'a ma ringisiai rabo'o ana na'i marewana. Ai'a orea mana keo 'ome ha'amwagimwagi mara maata'i ra hura'a suri'i abedaa'i sae ra to'oraai ha'ara anai mwamwaa wasi mana nei ra ha'arahesia'i araaranunu ra aranununa 'inia'i mwamwaasi.

³Mana ruanai enjel 'a ringisiai rabo'o ana na'i asi. Na'i mau 'ohasi mana asi 'a aho'ita'i 'abu 'onaai 'abunai sae na mae. Na mwane maho tahitahi na'i asi ra mae hako.

⁴Mana orunai enjel 'a ringisiai rabo'o ana suri'i mwani wai mana hurahura mara aho'ita'i 'abu ro'u. ⁵Mau rongoai enjel na to'o mena 'ini'i wai, 'a o'ani, "God, i'oe 'o maea di'u,

'o bwane awa mau mai ma na'i ro'u mau 'ohani.

Ni ha'a-mama'ai na'o haua tanaraau 'a odo-odo,

⁶'inia ra ha'a-ahesi'i 'abudi sae amu'i miraaui ro'u i Rarabea.

Na'i 'ohani 'o ha'a-gonohiraau'a aho'i 'inia'i 'abu, 'inia 'a arari do'oi haua o'asi tanaraau."

⁷Mau rongoai ha'atee na boi baaniai dora ni ho'asi, 'a o'ani,

"Ha'amomori, Araha God, i'oe 'o mena di'u

mana ha'a-mama'ai na'o haa'i ra odo-odo mara goro tatarasi."

⁸Mana hainai enjel 'a ringisiai rabo'o ana na'i sina, mana sina 'a ha'a-nororaui sae 'inia'i raoraohana na 'onaai 'eu. ⁹'Iraau hakoi sae ra noro 'inia'i raorao marau ha'atee ha'ata'aia God 'inia 'iia na hauai ha'a-mama'aisi. Rei'uua na o'asi ma ai'a ta sae nai orisi 'adoma'i maai rihota'i tanaa God ma'ai ha'a-aneanea.

¹⁰Mana rimanai enjel 'a ringisiai rabo'o ana na'i hunganai dora ni mwaeraha anai mwamwaa wasi. Na'i mau 'ohasi mana dora na marungi'i mwamwaa wasi, ra kuhi totonono'a mana sae ra taraawa'a 'ara ngingita 'inia'i rongomaata'i ada. ¹¹Rau ha'atee ha'ata'aia God na awai aro 'inia'i rongomaata'i ada 'ini'i keodaa'i. Ma'ata rau ai'a agoheta'i haa'i here ta'a'i.

¹²Mana ononai enjel 'a ringisiai rabo'o ana na'i wai rahai Iufreitis mana wai raha naasi 'a mamata 'anai ha'aagauai tara tanarai mwaeraha mana

sae hehei'oi adaa'i narai boi baaniai dora na ara'a iei sina. ¹³Ma'e adaro na 'ome 'onaai warau na hura'a na'i ngoonai draegon. Ma'e nei na hura'a na'i ngoonai kae mwamwaa wasi ma 'e nei ro'u na hura'a na'i ngoonai rarabea pwapwaa'i. ¹⁴Ni adaro 'isi ra to'o mena 'anai haa'i ha'abu'oahu. Ra hura'a suriai marewana 'anai taragoni'i mwani mwaeraha hako 'anai hei'oi beia God huunai mena na'i dangi nai hihiiri na'iei. ¹⁵⁻¹⁶Iraaui mwani mwaeraha rau goni na'i dora 'iraaui Jiu rau 'unua 'iniaai Amagedon.

Naasi moi 'ado'adoai maho na 'unua Kraest na o'ani, "Moi ha'aagau, 'inia 'inau wai boi na'i madoraa namou bwa'i 'iraraa 'onaai sae beriberi. Wai ha'agorohiraau nei narau awa ha'aagau tarau. Rau bwa'i ninima 'onaai sae hehei'oi na rahiai bwana ana 'anai mauru magu 'asu'a 'iniaai hei'oi ma ninima'a 'iniaai hahano ha'i wa'aroko ana."

¹⁷Na'i 'oha na biunai enjel 'a ringisiai rabo'o ana na'i 'ari ahoasara, 'e ringe na ha'atee na rongo raha na boi baaniai dora anai mwaeraha na'i Ruma Maea. 'A o'ani, "Agau'a!" ¹⁸Ma mararea ma guruguru mara pusu i kae huai hita, ma to'o i kae nunu raha. Ai'a ta nunu o'asi nai to'o ga'u ta 'oha! ¹⁹Na ano 'a kakahita mana 'omaa rahai Babilon 'a heihoa 'iniaai oru dora. Ma tara'i 'omaa raha suri'i nata marau ra kokohu. 'Ia God 'a ha'agonohiai Babilon 'iniaai panikeni waen na honu 'iniaai taesu'a ana. ²⁰Na mwane gere marau mana hungahunga ra ai'a'i. ²¹Mana buruburui 'aesi na hihi'a adaa'i 'e rima tangahurui kilo ra ahoda huniraau sae baaniai aro marawa. Miraau sae rau ha'atee ha'ata'aia God 'iniaai ha'a-mama'airau ana, 'iniaai 'aesi 'a ha'ata'airau di'u.

Urao Rebirebi

Mana Mwamwaa Wasi Wangawanga

17 ¹E ta'i 'iniraau biu enjel na daa'i biu rabo'o 'isi 'a boi beiau ma o'ani, "O'i boi mawai ha'ata'inia tana'o i 'omaa raha na awa na'i bobodi mwani wai. 'Ia God 'ai ha'a-mama'ai ai 'omaasi, 'inia 'a here 'onaai urao rebirebi. ²Babilon 'a 'onaai gere urao na ha'agono waeniai saemwane 'anai ha'akarea maai wawaasua'a beia. 'Inia naasi 'omaa na ha'a-karekareraau sae na'i marewana 'anai ha'arahesi'i araaranunu. Mana 'ado mwaeraha na'i marewana ra bwani taritari'a beia."

³'Iniaai hei'a'auhi anai Hi'ona Maea, i enjel 'a waiu 'ari dora mangasara mau re'iai urao na heinagu na'i hunganai kae mwamwaa wasi wangawanga. Ni abenai mwamwaa wasi naasi 'a honura'i ata nara ha'atee ha'ata'aia God ma to'oraai biu bwau mana tangahuru rangorango. ⁴Ni bwana anai uraosi 'a borabora'a ma wangawanga mana uraosi ra ha'araunia 'iniaai gol mana pal mana hau 'ome goro. 'A daai panikeni gol na honu 'iniaai maho ha'amwagimwagi nara 'ome ta'a'i na haa'i. ⁵Ra usuai ata na'i hauraena na 'ado'ado 'ana 'a awa bainihu na o'ani, "Inau kae 'omaa rahai Babilon naasi inadau hakoi mwani rebirebi mana mwani maho ta'a'i na'i marewana." ⁶Mana uraosi 'a 'ome 'onaa do 'a ru'uhia 'iniaai gonohi'i anai 'abudaa'i sae ana'ia God na ha'amaesi'i 'iniaai hinihinia adaaua Jisas. Na'i 'oha nau re'iai uraosi, 'au heimwaota'i di'u.

⁷Mana enjel 'a o'ani 'iniau, “Ni 'uaana na'o heimwaota'i 'inia? Wai mamaani ruhasia tana'o i 'ado'ado 'anai urao mana kae mwamwaa wasi na heinagu na'i hungana na to'oraai biu bwau mana tangahuru rangorango. ⁸Ni mwamwaa wasi na'o re'ia ani naasi mwamwaa na tahi ga'u ma na'i 'ohani 'agu mae. Ma bwa'i ore maai hura'a mai'a aho'i ro'u na'i kae waumu na ai'a to'o hahakona. Me ma'ata 'ai hura'a mai moi neina 'ia God 'ai ha'a-ai'aa daara'i'a. 'Iraau hakoi nei na'i marewana nara ai'a awai atadaa'i na'i buka ni tahi taraawa'a na'i 'oha 'ia God 'a ai'a ha'apwa'araa mau i marewana, rai heimwaota'i 'oha rai re'iai mwamwaasi. 'Inia 'a tahi ga'u ma mae magu tahi aho'i ro'u.”

⁹“E sae madoma nai wai'ado'ado goro 'a ga'i matai aidangisia moi 'ado'ado 'ada'i maho 'isi. Na biu bwau 'a ura 'iniau biu hungahunga na uraosi 'a heinagu suri'i. Ma ura ro'u 'iniau biu mwaeraha. ¹⁰E rima nei 'iniraaui mwaeraha 'isi na mae'a. Ma 'e ta'i na heimarungi na'i 'ohani, mana nata nei naigu boi mau ro'u. Na'i 'oha nai boi 'ai heimarungi moi suria ta gere madoraa. ¹¹Mana kae mwamwaa wasi na tahi ga'u ma mae, naasi 'e ta'i 'iniraaui biu mwaeraha maigu aho'i ro'u mau mai 'onaai warunai mwaeraha. Ma'ata, aho'i mai nai haua, 'ai aho'i mai neina 'ia God 'ai ha'a-ai'aa daara'i'a. ¹²Na tangahuru rangorango na'o re'ia ani naasi nata tangahuru mwaeraha narau ai'a heimarungi mau. Ma'ata rai ta'i heimarungi mwamwaa wasi suria ta gere madoraa moi. ¹³Ni 'ado'adoda'a ta'i tangahuru mwaeraha 'isi ra ta'isada, rau haua tanaai mwamwaa wasi i mena mana wetewete adaau 'anai heimarungi. ¹⁴Rai hei'oi beiai Gare'i Siip. Ma'ata ni Gare'i Siip miraaui nei na 'ome sigihiraaui marau tau'aro mangudi tanaa, rai ha'aherahaaui mwaeraha 'isi. 'Inia 'iia naasi huunai Araha mana huunai Mwaeraha.”

¹⁵Mana enjel 'a o'ani ro'u 'iniau, “Ni wai na'o re'i'i na urao rebirebi na heinagu bobodi, naasi ruruhai sae baani'i mwani marau he'ete'i mana sae 'ado ha-ha'atee he'ete'i. ¹⁶Ni tangahurui rangorango mana mwamwaa wasi wangawanga rai taraawa'a 'itaai urao rebirebi. Rai rahi'i bori ana'i baania marai nugasia maai awa ha'i ore-ore. Rai ngauai uraosi, mana aba narai ngau tahia rai gaasia ara'ai 'eu. ¹⁷Ia God 'ai ha'a 'adoma'i aratararaui tangahurui mwaeraha dorai hauai mena adaau tanaai mwamwaa wasi naasi. Rai haua o'asi tari madoraa nai to'o i maho na 'unua God. ¹⁸Ni urao na'o re'ia ani, naasi kae 'omaa raha na marungi'i hakoi mwani mwaeraha na'i marewana.”

'Omaai Babilon 'A Kokohu

18 ¹Na'i muri mau re'ia ro'u i enjel na mena na dio mai baaniai aro. Ni marewana 'a marewa hako 'iniau rarahana. ²'A totoro raha o'ani, “Kae 'omaa rahai Babilon na baabau ani, 'a kokohu'a. 'A ai'a ura'a. 'A ha'i 'omaa ta'aa'a, 'iraau moi adaro naraugu awa iei 'ohani. 'A aho'ita'i nu'i adaui manu ta'a'i mana mwamwaa ta'a'i. ³Babilon 'a 'onaai gere urao na ha'agono waeniai saemwane 'anai ha'akarea maai wawaasua'a beia. 'Inia naasi 'omaa na ha'a-karekeraaui sae na'i marewana 'anai ha'arahesi'i

araaranunu. 'Iraau mwani mwaeraha na'i marewana rau bwani taritari'a hako beia. Miraau sae raoraonga'i bori na'i marewana rau toto'ora, 'inia 'iraa saeni Babilon rau hairaurau di'u."

4Mau rongoa ro'u i ha'atee na boi baaniai aro na o'ani, "I'amou sae agu'i moi hura'a baaniai Babilon. 'A gasi to'i'amou i ora-ora'a ana'i maigu to'i'amou ro'u i kae ha'a-mama'ai raha nai to'ia. 5'Inia ora-ora'a ana'i ra wadu taha'a ara'ai aro mia God 'a bwa'i kaku'a'i moi ora-ora'a 'isi. 6Rai ha'a-mama'ai Babilon suriai here na haua tana'amou, ma'ata na ha'a-mama'ai narai haua tanaa rai ha'adi'ua tanaa. Maho ta'aa na haa tana'amou, rai a'oia ara'a i wetewetehana maraigu haua aho'i tanaa 'anai ha'a-rongomaata'ia. 7Na'i na'o 'a ha'a-ta'eta'ea haaria ma wa'ewa'e 'ini'i mwane mareho goro na to'ora'i. 'A o'ani, 'Inaunisi 'au heimarungi 'onaai mwaeraha. Mau bwa'i 'onaai nao nawai ahutotou mawai angi.' Naasi 'ohani rai ha'ata'isadaai rongomaata'i mana ahutotou beiai siha arunga goro na to'ora'a na'i na'o. 8'Iniai 'unua ana o'asi, na mwane ha'a-mama'ai rai to'ia Babilon na'i raroni moi ta'i dangi. 'Iraau saeni Babilon rai maesiraaui hioro, rai angi uru-uru ma 'ai rago i nei narai mae. Mana 'eu 'ai suungiai 'omaasi, 'inia Araha God na mena nai hiiria."

9'Iraau mwani mwaeraha na'i marewana narau taritari'a beia marau hasura'ini'i beiai maho goro na to'ora'i, rai ahutotou marai angi uru-uru na'i 'oha rai re'iai asuhanai 'eu 'oha nai noro. 10Rai maaa'usiai ha'a-mama'ai na auru na'i hungana. Rai ura ha'atau marai o'ani, "Ha'arohaiai kae 'omaa baabau ani, ha'arohaiai Babilon! 'Agu 'asu'a moi mana ha'a-mama'ai ana 'a to'ia'a."

11'Iraau hako sae raoraonga'i bori na'i marewana rai ahutotou marai angi 'inia 'a bwa'i sae naigu hori'i maho rai raonga'ini'i. 12'A bwa'i sae nai hori'i gol mana silva mana hau 'ome goro mana pal mana bwana hori bwara 'onaai silika mana bwana 'ome goro mamaahui mana borabora'a mana wangawanga. Ra to'ora'i ro'u i hasi'ei sisi'ini goro mana maho 'ome goro ra tau'arodi 'ini'i rihoi elopant mana maho ra tau'arodi 'ini'i hasi'ei hori bwara, mana maho ra tau'arodi 'iniai 'aeana mana bras mana hau 'ome goro. 13Rau to'ora'i ro'u tara'i bori he'ete'i, maho 'onaai waena mana rumu mana insens, nei he'ete'i hairiu, mana maho ra ha'angaugoroi mahoingau mana flaoa mana wiit mana kau mana siip mana hoosi mana bwea ra oge'i hoosi. Rau to'ora'i ro'ui slev 'anai raonga'ini'i.

14'Iraau sae raoraonga'i bori rai o'ani, "Ha'arohai'o Babilon. Mwani maho goro na'o raba to'ora'i di'u ani ra ai'a'i'a! Mana mwani maho nara ha'ata'iniai toto'ora amua ra hako'a ma 'ogu bwa'i re'i'i ro'u ta 'oha."

15'Iraau sae raoraonga'i bori narau toto'ora 'iniai raoraonga'i adaa tanaai 'omaasi, rai maaa'u 'oha rai re'iai ha'a-mama'ai na to'ia. Rai ura ha'atau, rai ahutotou marai angi. 16Rai o'ani, "Ha'arohaiai kae 'omaai Babilon! 'A ho'osi'i bwana 'ome goro ra mamaahui mana wangawanga mana borabora'a, ma 'ome goro 'ini'i maho ra tau'arodi 'iniai gol mana hau 'ome goro mana pal. 17'Agu 'asu'a moi mana mwane toto'ora ana'i ra ai'a'i hako'a!"

'Iraau mwani sae bwauodo suri'i haka mana sae tatau'aro adaa'i mana nei ra ta'e suri'i haka mana sae raoraonga'i bori nara dau ha'a 'ini'i haka rai ura goni ha'atau maraigu wana. ¹⁸Oha rai re'iai asuhanai 'eu 'oha nai noro i Babilon, rai o'ani, "Ai'a ta 'omaa nai ta'isada bei'o Babilon." ¹⁹Naasi marai nuga kahua 'ada'i bwaadaa'i 'inia'i ahutotou adaa'u marai angi. Rai o'ani, "Ha'arohaia'i Babilon! 'Iraau nei ra hahano suriai asi suri'i haka rau toto'ora 'ini'i maho goro na to'ora'i ma na'i moi gere madoraa ma ai'aa'a i 'omaasi."

²⁰'I'amou na'i aro, mou ga'i wa'ewa'e! Mi'amoui sae ana'ia God miraui Ha'ataari mana Rarabea mou ga'i wa'ewa'e ro'u 'inia'i ha'a-mama'ai na haua God tanaai Babilon 'inia'i here na haua tana'amou.

²¹Hoita, ma 'e ta'i enjel na mena di'u 'a rahiai kae hau ma gaasia na'i asi ma o'ani, "Ai 'onaai gaasia nau haa i hauni i kaia rai haa i 'omaai Babilon. 'Agu bwa'i ura'a aho'i ro'u ta 'oha. ²²Na'i raronai 'omaasi ragu bwa'i rongoa'a ro'u i angianginai gitaa mana uhi-uhi 'au mana ahuri mana gana. 'A bwa'i 'oha raigu ha'a-urasia ro'u ta dora ni tagora mana dora ni tau'aro flaoa 'ana'i ha'atoto bred. ²³Abwa'i raita naigu marewa ro'u na'i 'omaasi ma bwa'i ta sae raigui ha'aha'iwaia ro'u na'i 'isi. Na'i na'o, 'iraui sae raoraonga'i bori amu'i narau ha'i saemaua na'i marewana. Ma'o ha'abweubweu'i sae suri 'ado marau 'inia'i 'uaasirau amua. ²⁴Ni ha'a-mama'ai 'a dio na'i hungamu 'inia'i ha'a-ahe'i amu'i 'abudaa'i sae ana'ia God miraui Rarabea mana mwani sae na'i marewana."

Gana Wa'ewa'e Na'i Aro

19 ¹Na'i muri mau rongoai maho na rongo 'onaai'i ringedi mwane sae rago na'i aro. Ra totoro o'ani, "Ha'agorohia Araha God aga na ha'atahigia. 'Iia 'a hauasa ma mena. ²Ni hihiri ana 'a odo-odo ma goro tatarasi. Ni urao rebirebi na ha'a-oraora'araui saeni marewana 'inia'i here ana na ai'a goro, 'ia God 'a hiirira ma ha'a-mama'ia 'inia'i ngahui'i ana'i sae tatau'aro ana'ia God." ³Mirau ha'atee raha o'ani ro'u, "Ha'agorohia God! Ni 'omaai Babilon 'a bwa'i agoheta'i asu 'inia'i noro na haa."

⁴Mirau rua tangahuru mana hai saemaua mana hai maho tahitahi ani, rau topira'i ruru marau mwaoro dio na'i ano marau ha'arahesia God na heinagu na'i dora ni mwaeraha ana. Rau o'ani, "Amen! Ha'agorohia God."

Ngau Goni Na'i Ha'iwai Anai Gare'i Siip

⁵Ma'e ha'atee na hura'a mai baaniai dora ni mwaeraha, 'a o'ani, "I'amou nei na mou ha'ahoua God, moi ha'a-aneanea. 'I'amoui sae tatau'aro ana'i, rei'uaa na i'oe 'e sae raha ma'ua 'e taraani sae moi, moi ha'a-aneanea God!"

⁶Mau rongoai maho na rongo raha 'onaa kae ruruhai sae ma raba rongo 'onaai wai na ahe, ma guruguru ma pusu, 'a raba rongo 'onaai hita. Rau o'ani, "Ha'agorohia Araha God aga! 'Inia 'ia 'a mena di'u'i mwane mareho hako ma heimarungi 'onaai mwaeraha. ⁷Gai wa'ewa'e magari ha'aasaa, 'inia naani'a i dangi 'ana'i ha'aha'iwaiai Gare'i Siip. Na urao rarui hagugoni 'a ha'aagau'a. ⁸Ra bwani haua tanaa i bwana ni ha'iwai ana. 'A mamaahui

wadowado ma wadiwadi. Ni bwana 'a ura 'iniaia maho goro rau haa'i sae ana'ia God.”

⁹Mana enjel 'a o'ani 'iniau, “O'i usu'i dio maho 'ini. 'Ia God 'ai ha'agorohirai nei ra ari'ahuraa'u 'anaia ngaugoni na'i ha'iwai anaia Gareia Siip.” Mana enjel 'a o'ani ro'u, “Hadahada nau haa'isi, ra'i ha'atee ana'ia God nara ha'a-momori.”

¹⁰Mau topira'i ruru mau abwa auru na'i ano tanaai enjel 'anaia ha'arahesia. Mana enjel 'a o'ani 'iniau, “O'i abu haua o'asi tanaau. 'Inau 'e sae tatau'aro ro'u moi 'onaai'o ma 'onaairaa'u ro'u tara'i nei narau araisuri'i ha'ausuringa'i na 'ia Jisas 'a ha'ata'ini'i. 'O'i ha'arahesia moia God. Na nei na ha'arangasi'i hura'a 'ado'adona'i a God, 'ai ha'arangasia ma'ata i mareho na 'ia Jisas 'a ha'ata'ini'i.”

'Ia Mo'o Na Ta'e

Na'i Hunganai Hoosi Mamaahui

¹¹Mau re'iaia aro 'a wawaa, mau re'ia ro'u i hoosi mamaahui. 'Ia mo'o na ta'e na'i hungana, atana 'ia Mangudi ma'ua Ha'amomori. 'A hihiri odo-odo ma odo-odo na'i 'oha na hura'a 'iniaia hei'oi. ¹²Ni maana ra 'ora'ora 'onaai ngarungarui 'eu mara rago i didimaa ni mwaeraha na to'ora'i, 'inia 'iia naasi huunai mwaeraha. 'E ata ra usua beia, me 'iia moi na 'iraraai 'ado'ado 'ana. ¹³Mana bwana ana 'a buni 'iniaia 'abu, mana atana mo'osi, naasi Ha'atee ana God. ¹⁴Iraau mwane sae hehei'oi na'i aro rau ta'e suri'i hoosi mamaahui marau suria mo'osi. Rau ho'osi'i bwana mamaahui nara wadiwadi. ¹⁵Ma'e naihi na mwamwaku na hura'a na'i ngoona 'anaia ha'ahedoraui mwane marau. Na heimarungi ana 'ai wetewete di'u. 'Ai ha'ata'iniaia taesu'a ana God huunai mena 'oha nai rogairaaui maerongana'i 'onaai sae na buu roga'i huadi grep 'anaia ha'ahura'ahi'i waidi. ¹⁶Na'i bwana ana ma na'i 'abina ra usuai ha'atee na o'ani, “Huunai Arahana huunai Mwaeraha.”

¹⁷Mau re'iaia enjel na ura na'i sina. 'A ari'ahuraaui mwani manu na'i ahoasara, 'a o'ani, “Moi boi mamoi rurugoni na'i ngaugoni na haua God. ¹⁸'I'amou moi ngaa'i hasi'odi mwani mwaeraha, mana hasi'odi na'ohadi sae hehei'oi miraaui sae hehei'oi, mana hasi'odi hoosi mana nei ra ta'e suri'i, miraaui slev mana nei ra ai'a slev, mana hasi'odi saemau miraaui taraani sae ro'u.”

¹⁹Au re'ia ro'u i kae mwamwaa wasi 'ome ta'aa miraaui mwani mwaeraha na'i marewana miraaui sae hehei'oi adaa'i. Rau boi 'anaia heingahui beia mo'o na ta'e na'i hunganai hoosi mamaahui mana ruruha ana. ²⁰Marau dauraru i mwamwaa wasi mana Rarabea pwapwari'i. 'Iia mau Rarabea pwapwari'i na haa'i ha'abu'oahu 'anaia tau'aro tanaai mwamwaa wasi 'anaia ha'abweraui nei ra to'oraai ha'ara anaia mwamwaasi mara ha'arahesiaia araanunu ra aranununa 'iniaia mwamwaasi. Rau gaasiraru ha'i tahitahi na'i bweraui 'eu na noro 'iniaia hau madoro ra 'unua 'iniaia salfa. ²¹Mana sae hehei'oi adaru'i, rau ngahuiraaui 'iniaia naihi na mwamwaku na hura'a na'i ngoona mo'o na ta'e na'i hunganai hoosi. Mana mwani manu ra roho dio mara ngaa'i abedaa'i narau masu riu 'ini'i.

'E Ta'i Merui Harisi

20¹Mau re'iai enjel na dio mai baaniai aro beiai kii anai kae waumu na ai'a to'o hahakona. 'A dadaa ro'u i kae arihau. ²Ma tosiai draegon 'inia arihau 'anai ha'abwarasia suria ta ta'i merui harisi. Na draegonisi, naia mau i mwaa ani ra 'unua 'inia Ha'ahuni ma'ua Saetan. ³Mana enjel 'a gaasia dio draegon na'i waumu ma pwaru bwarasia ma ha'ababaua. 'Ai awa 'isi suria ta ta'i merui harisi maigu matai ha'abweuraau ro'u i saenai marewana. Ma'ata na'i 'ohasi rai ha'ahura'ahia moi ta gere madoraa.

⁴Mau re'i'i dora heheinagu adaa'i mwaeraha. 'Iraaui nei ra heinagu suri'i, neiraausi nei ra sigihiraaui 'anai hihiri. Mau re'i'i ro'u i aungadi nei ra horosi'i 'u'udi suriai taroha'inia adaaui ha'atee ana'ia God mana ha'ausuringa'i ana'ia Jisas. 'Iraau ro'usi rau ai'a ha'arashesiai mwamwaa wasi mana araaranunu ra aranununa 'inia mwamwaa wasi naasi. Marau ai'a rabasia dorai nugaai ha'ara anai mwamwaa wasi na'i rimada ma'ua hauraeda. 'Iraau rai tahi aho'i ro'u marai heimarungi beia Kraest suria ta ta'i merui harisi. ⁵⁻⁶Neiraausi nei tahamora ra ha'a-suruta'eraau aho'i baaniai mae. Rau mae mia God 'a ha'agorohiraaui. Na ruana mae nara 'unua 'inia bwerai 'eu 'agu bwa'i to'iraaui'a. Rai ha'i Piriisi tanaa God mia Kraest marai ta'i heimarungi suria ta ta'i merui harisi.

'A bwa'i ta sae ro'u raigu ha'a-suruta'ea baaniai mae tari murina ta'i merui harisi.

'Ia Saetan 'A Heho'a

⁷Na'i murina ta'i merui harisi, 'ia Saetan rai ruhasia baaniai rumanihoo. ⁸Ma'ai ha'abweuraau sae suri'i mwani dora hako na'i marewana nara 'unuraau ro'u 'inia saeni Gog mana saeni Magog. Rai rago 'onaai nunu'u na'i one. 'Ia Saetan 'ai 'unuraau mai 'anai hei'oi beiraaui sae ana'ia God. ⁹Rai hahano mai marai awa gariai dora ra awa iei sae ana'ia God mana 'omaa na 'ia God 'a ta'ahia. Rei'uaa nai o'asi, ni 'eu 'ai dio mai baaniai aro 'anai ha'a-ai'araau. ¹⁰Mia Saetan, mo'o na ha'abweuraau, rai gaasia na'i bwerai 'eu na noro 'inia hau madoro ra 'unua 'inia salfa. 'Ai awa beiai kae mwamwaa wasi mana Rarabea pwapwaari'i nara bwane gaasirarua na'iei ani. Rai rongomaata'i goni suri'i rodo mana dangi na bwa'i hako.

'Ia God 'A Hiiriraui Noni

¹¹Mau re'iai dora heheinagu anai mwaeraha 'a mamaahui ma'e nei na heinagu na'iei. Mana marewana mana aro marawa raru hano baania mo'osi na ai'a ta sae naigu re'irarua ro'u. ¹²⁻¹³Mau re'iraui sae ra mae'a, 'iraui sae ororiu miraaui taraani sae ro'u, ra ura na'i maana dora heheinagu anai mwaeraha. 'Iraui nei nara awa ga'u na'i dora adaaui nei ra mae, ra awa ro'u 'isi goni beiraaui nei ra mae na'i asi. Mia God 'a kehasi'i buka ra ha'arangasi'i taha ra haa'i sae 'oha ra tahi mau, ma kehasia ro'u i buka ni tahi. Mia God 'a hiiriraui sae suriai mareho nara ha'arangasi'i nara awa suri'i buka 'isi. ¹⁴Na'i muri, na mae mana dora adaaui nei ra mae ra gaasirarua na'i bwerai

'eu. Ni bwerai 'eu naasi ruanai mae. ¹⁵Iatei na ai'a awa i atana na'i buka ni tahi, rai gaasia na'i bwerai 'eu.

Ahoasara Haoru Mana Marewana Haoru

21 ¹Mau re'ia ro'u i marewana haoru mana ahoasara haoru. Na marewana tahamora mana ahoasara raru ai'aa, mana asi 'a o'asi ro'u. ²Mau re'iai Jerusalem haoru, i 'omaa maea, 'ia God 'a ha'ataaria dio mai baaniai aro. 'A 'onaai gere urao na ha'aagau 'anai ha'iwai na siri suri'i bwana 'ome goro 'anai heisadoi beiai mwane ana.

³Mau rongoai ha'atee na boi baaniai dora heheinagu anai mwaeraha. 'A o'ani, "Omaa ana God 'a awa'a beiraau sae ana'i. 'Ia God 'ai awa beiraau miraaui ra'i sae ana'i. Ha'amomori, 'ia God haaria 'ai awa beiraau. ⁴'Ia God 'ai idu'i'i wai baani'i maadaa'i. Raugu bwa'i mae'a ro'u ta 'oha ma'ua ahutotou ma'ua angi ma'uasi rongomaata'i. Mwani maho ta'a'i ra to'iraau ga'u, ragu ai'a'i'a."

⁵Mia mo'o na heinagu na'i dora heheinagu anai mwaeraha 'a o'ani, "Au ha'ahaoru'i hakoi mwani maho!" Magu o'ani ro'u 'iniau, "O'i usu'i dioi taha nau 'unu'i. Ha'atee agu'i ra ha'a-momori ma'o matai 'u'uri'i." ⁶Ma o'ani ro'u, "Mwani maho ra agau'a. 'Inau naasi Alfa mana Omega, i taraawa'ana mana hahakona. 'Inau wai hisu dadara'a 'iniau wai na hura'a mai baaniai hurahurai wai ni tahi tanaraui nei ra raba gono. ⁷Iraui nei ra ura baabau tari hahakona rai daa'i mareho goro 'isi. Minau wai ha'i God adaaui miraaui rai ha'i sae agu'i. ⁸Mawai 'unua tana'o i taha nai to'iraui nei ra maaa'uta'i hinihiniau, ma'ua murisiau, ma'ua to'ora'i baronga ta'a'i ma'ua heingahu ma'ua awa wawaasua'a ma'ua hai'uaasi ma'ua ha'arahesi'i araanunu ma'ua pwapwari'i. Rai siri na'i ruanai mae, rai gaasiraui na'i bwera na noro 'iniau hau madoro ra 'unua 'iniau salfa."

Jerusalem Haoru

⁹Mau re'iai ta'i 'iniraui biu enjel nara daa'i rabo'o nara honu 'iniau biu ha'a-mama'ai ani. 'A boi beiau ma o'ani, "O'i boi mawai ha'ata'inia tana'o i gere urao nai wainai Gare'i Siip." ¹⁰'Iniau hei'a'auhi anai Hi'ona Maea, i enjel 'a waiiu ara'a na'i hungahunga ahaaha. Ma ha'ata'inia tanaui Jerusalem, 'omaa maea na dio mai baania God na'i aro. ¹¹Ni rarahana God 'a marewa hako 'ari suriai 'omaasi. Mana 'omaasi 'a marewa wadowado 'onaai hau wadowado ra 'unua 'iniau Jaspaa ma ma'inora 'onaai gilaasi. ¹²Ni 'omaasi ra bara garia 'iniau bani hau na ahaaha ma bwabwanahora ma to'oraai ta'i tangahuru mana rua maraaruma. 'Ado maraaruma ra 'ado enjel 'anai 'omesuria. Mana 'ado maraaruma ra usu'i ei atadi 'ado ta'i tangahuru mana rua burungadaa'i Israel. ¹³'E oru maraaruma na awa na'i aba na ara'a iei sina, 'e oru na awa na'i aba na suu iei sina, 'e oru na awa aba bo hura'a, mana nata oru na'i aba bo siri. ¹⁴Na'i wa'anai bani hau anai 'omaasi, 'e ta'i tangahuru mana rua kae hau na awa 'anai dau 'o'oriai bani. 'Ado hau ra usu'i ei atadi 'ado ta'i tangahuru mana rua Ha'ataari anai Gare'i Siip.

¹⁵Mana enjel na ha'atee tanaau 'a to'oraai mareho 'anai tohotoho nara tagorahia 'iniaai gol 'anai tohongiai 'omaa mana bani hau 'anai 'omaa mana maraaruma 'anai bani hausi. ¹⁶Omaasi 'ado hai aba 'inia, ra ta'isada, tewa ana mana bwabwahora ana. Mana ahaaha na haa i hai aba ra ta'isada ro'u, 'a 'ome 'onaai bakosi. 'Oha na enjel 'a tohongia, ni tohotoho anai 'ado aba 'e rua meru hai 'arangi kilomita. Ni tewa mana ahaaha mana bwabwahora na haua ra ta'isada hako. ¹⁷Mana enjel 'a tohongia ro'u i bani hau 'anai 'omaasi. Ni ahaaha na haa, 'e oru tangahuru mana ono tahanga. Tohotoho na hauai enjel 'a 'ona ro'u moi herehere nara hahaua ro'u moi sae.

¹⁸Bani hau 'anai 'omaasi ra tau'arona 'iniaai hau ra 'unua 'iniaai Jaspa mana ano mana mwani maho nara tau'arona 'iniaai 'omaasi ra tau'arodi 'iniaai huunai gol na ma'inora 'onaai gilaasi. ¹⁹Ni kae hau ra dau 'o'oriai bani 'anai 'omaa ra ha'arauni'i 'ini'i hau 'ome goro.

Hau tahamora na dau 'o'oriai bani ra ha'araunia 'iniaai hau 'ome goro ra 'unua 'iniaai Jaspa,

ruana ra raunia 'iniaai Safae,

oruna Agit,

haina Emarol,

²⁰rimana Oniks,

onona Kanalian,

biuna Krisolait,

waruna Beril,

siwana Topas,

tangahuruna Krisopeis,

tangahuru mana ta'ina Jasint,

mana tangahuru mana ruana Ametis.

²¹Honohono 'ada'i ta'i tangahuru mana rua maraaruma 'anai bani ra tau'arodi 'iniaai pal, 'e ta'i pal ma'e ta'i honohono. Mana tara anai 'omaa ra tau'arodi 'iniaai huunai gol na ma'inora 'onaai gilaasi.

²²'Au ai'a re'ia ta ruma maea na'i 'omaasi. 'Inia 'ia Araha God huunai mena mana Gare'i Siip raru awa tarau 'isi. 'Irarua nararu 'onaai ruma maea anai 'omaasi. ²³Mana 'omaasi 'agu ai'a 'irisia'ai hura mana sina

'anai ha'amarewaa. Ni rarahana God mana Gare'i Siip raru ha'amarewaa'a. ²⁴'Iraaui mwani sae suri'i 'ado marau, marewa na'i 'omaasi na haua tanaraaui marewa 'anai hahano suria. Mana mwani mwaeraha rai wai'i

mai toto'ora adaa'i na'i 'isi. ²⁵Ni maraaruma na'i bara 'anai 'omaasi ra ai'a matai honosi'i, 'inia na'i 'isi 'a bwa'i rodo. ²⁶Na mwani toto'ora adaa'i mwani marau mana maho goro ra to'ora'i rai waa'i mai na'i 'omaasi. ²⁷I mareho

'anai haa'i 'ini'i hereta'aa mana sae hehereta'a'i miraaui sae pwapwaa'i'i rau bwa'i awa na'i 'omaasi. 'Iraau moi nei ra awa i atadaa'i na'i buka ni tahi anai Gare'i Siip narai matai awa na'isi.

22 ¹Mana enjel 'a ha'ata'inia tanaau wai ni tahi na wadora'i 'onaai gilaasi. 'A ahe hura'a baaniai dora heheinagu ana God mana Gare'i Siip. ²Ma ahe dio na'i 'ubutanai tara raha na'i 'omaa. 'Ado bobo i wai ra

tahi ei hasi'ei ni tahi nara hungu 'ado hura suriai ta'i harisi. Rawadi 'iraau sae suri'i 'ado marau na'i marewana ra ha'i merisini 'ini'i 'anai ha'agorohi'i daoha adaa'i.

³Ni ha'a-mama'ai ana God 'a bwa'i dio'a i hungadaaui sae na'i 'omaasi. 'Ia God mana Gare'i Siip rarui heinagu suri'i dorani heimarungi adaru'i, miraau sae na'i 'omaasi rai ha'arahesia God. ⁴Marai re'ia haaria God mana atana 'ai awa na'i hauraeda. ⁵Na'i 'omaasi 'abwa'igui rodo'a ro'u ta 'oha, ma bwa'i sae nai 'irisia ta raita 'anai ha'amarewa ma'ua 'ai 'irisiai marewanai sina. 'Inia 'ia Araha God naasi raita adaaui, miraau rai heimarungi tarau beia 'onaai mwaeraha.

Na Aho'i Mai Ana Jisas

⁶Mana enjel 'a o'ani ro'u 'iniau, "Ha'atee 'ini ra ha'a-momori ma'o matai 'u'uri'i. 'Ia Araha God na ha'ataariai Hi'ona Maea ana tanaraau Rarabea, 'iia 'a ha'ataariai enjel ana tanaraau sae tatau'aro ana'i 'anai ha'ata'inia tanaraau taha na bwa'i ore'a mai to'o'a."

⁷Ia Jisas 'a o'ani, "Ado'adoa! 'Inau 'abwa'i ore'a mawai aho'i'a mai. 'Ia God 'ai ha'agorohiraui nei ra suriai taha na ha'arangasia i bukani."

⁸Inaua Jon nau rongoi, mau re'i'i maho 'isi. 'Oha nau rongoi mau re'i'i hako, 'au topira'i ruru mau abwa aurui ano 'anai ha'arahesiai enjel na ha'ata'ini'i tanaau. ⁹Mana enjel 'a o'ani, "O'i abu haua o'asi, 'inia 'inau 'e sae tatau'aro ro'u moi 'onaai'o miraui Rarabea, miraau ro'u i nei ra araisuri'i taha ra usu'i dio na'i bukani. 'O'i ha'arahesia moia God!"

¹⁰"O'i ha'arangi'i hura'ai taha ra ha'ata'inia tana'o na'o usua na'i bukani. 'Inia 'abwa'i ore'a marai to'o'a. ¹¹'Iraau sae ora-ora'a rai haa'i moe'a i here ora-ora'a, miraui sae hehere ta'aa rai haa'i moe'a i here ta'a'i, miraui sae goro rai haa'i moe'a i here goro, miraui sae odo-odo rai haa'i moe'a i here odo-odo."

¹²Mia Jisas 'a o'ani, "Ado'adoa! 'Abwa'i ore'a mawai aho'i mai. 'Oha wai aho'i mai wai tahariraui sae suriai taha rau haa'i. ¹³Inau naasi Alfa mana Omega, i taraawa'ana mana hahakona. ¹⁴Ia God 'ai ha'agorohiraui nei ra wasi ha'a-wariwari'i bwana adaa'i. Miraau rai ngauai huanai hasi'ei ni tahi marai ha'awaterau 'anai siri na'i maanai bara anai 'omaa. ¹⁵Miraui sae hehere ta'aa mana hahai'uaasi, mana sae ra wawaasua'a, mana sae hahaingahu, mana sae ra ha'arahesi'i araaranunu, mana sae ra pwapwari'i, rai awa na'i hura'ai murinai 'omaa."

¹⁶"Inaua Jisas nau ha'ataariai enjel agua 'anai taroha'ini'i maho 'ini tana'amou, 'i'amou sae ni heisoi namou awa suri'i mwani dora. 'Inau 'au huta na'i burungana Mwaeraha Deved minau naasi hee'u-ni-dangi na bewaa."

¹⁷Hi'ona Maea miraui sae hinihini nara 'onaai gere urao nai wainai Gare'i Siip, raru o'ani 'inia Jisas, "O'i boi!" Mia tei na rongoi ha'ateesi 'a ga'i o'ani ro'u, "O'i boi!" Mia tei na raba gono, 'oi boi! 'Onaa 'o rabasiai wai ni tahi, 'oi boi ma'oi haua, 'oi haua dadara'a moi.

18Naani ha'atee ha'abasu agua tanaraaui nei ra rongoai ha'atee rarabea nara awa na'i bukani. 'Ia tei nai a'oi'i taha ra maani'i na'i bukani, 'ia God 'ai ha'a-mama'aia 'onaai ha'a-mama'ai ra awa na'i bukani. 19Ma 'iatei nai rahi'i tara'i ha'atee rarabea ra hadanga'ini'i na'i bukani, 'ia God 'ai rahia ro'u baania i maho goro ra hadanga'ini'i na'i bukani, ma bwa'i awa na'i 'omaa maea, ma bwa'i haua ta hua baaniai hasi'ei ni tahi.

20'Ia Jisas na 'unu'i maho 'ini 'a o'ani, "Ha'amomori! 'Abwa'i orea mawai aho'i mai!"

Naasi Araha Jisas, 'oi aho'i mai raurau.

21'Au ha'arahesi mia Araha Jisas 'ai goro 'ini'amou hako. Amen.